

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

इजरायलमा खुल्यो १४ सयभन्दा बढीलाई अवसर

- ▶ नेपाल र इजरायल सरकारबीच भएको श्रम सम्झौताअनुसार इजरायलले सहायक कामदार लग्दै
- ▶ नयाँ विज्ञापनअनुसार स्याहार केन्द्रका लागि एक हजार १३२ पुरुष र ३३२ महिला श्रमिक लैजाने
- ▶ योग्यता पुगेका व्यक्तिले असोज २६ गते राति १२ बजेसम्म विभागको वेब पोर्टलमा अनलाइन आवेदन दिनसक्ने
- ▶ आवेदन दिने व्यक्ति २५ वर्ष पुरा भई ४५ वर्ष ननाघेको हुनुपर्ने

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- इजरायलको दिर्घकालीन स्याहार केन्द्रमा नेपाली श्रमिकका लागि पुनः आवेदन खुलेको छ। वैदेशिक रोजगार विभागले एक सूचना जारी गर्दै एक हजार ४६४ जना सहायक कामदार (केयरगभर)को माग आएको जानकारी दिएको हो।

इजरायलले गत जेठ १३ गते प्रकाशित विज्ञापनमा दुई हजार ३०० कामदार माग गरेको थियो। तर अंग्रेजी भाषा परीक्षामा एक हजार २३१ जनामात्र सफल भएका थिए। त्यसबाट आवश्यक कागजातको छानविन गर्दा एक हजार १४० जनाको सूची इजरायलको 'पपुलेसन, इमिग्रेशन एण्ड बोर्डर अथोरिटी' (पिबा)मा पठाइएको थियो। पिबाको चिट्ठा प्रणालीबाट ८३६ जना छनोट हुँदा ३०४ जना बाहिरिएका थिए। जेठको आवेदनबाट मागअनुसारको कामदार छनोट हुन नसकेपछि बाँकी कोटाका लागि आवेदन खुलाइएको विभागले जनाएको छ। जेठमा चिट्ठामा नपरेकाहरूलाई पनि यसपटक भर्ना प्रक्रियामा

समावेश गराइने भएको छ। त्यसबेला आवेदन स्वीकृत भएका ३०० जनाको सूची सार्वजनिक गर्दै पुनः आवेदन दिन नपर्ने विभागले जनाएको छ।

नेपाल र इजरायल सरकारबीच भएको श्रम सम्झौताअनुसार इजरायलले सहायक कामदार लग्दै आएको छ। नयाँ विज्ञापनअनुसार स्याहार केन्द्रका लागि एक हजार १३२ पुरुष र ३३२ महिला कामदार छनोट गरिने छ। छनोट भएकाहरूले गम्भीर अत्याचार भएका जुनसुकै उमेरका व्यक्तिको स्याहार केन्द्रमा काम गर्नुपर्ने छ।

इजरायलमा काम गर्न इच्छुक तथा योग्यता पुगेका व्यक्तिले मंगलबार राति १२ बजेदेखि असोज २६ गते राति १२ बजेसम्म विभागको वेब पोर्टलमा अनलाइन आवेदन दिनसक्ने जनाइएको छ। आवेदन दिने व्यक्ति २५ वर्ष पुरा भई ४५ वर्ष ननाघेको हुनुपर्ने भनिएको छ। आवेदकको नाम पिबाको छनोट प्रक्रियामा पठाइने छ। पिबाले नाम जाँच गर्ने समयमा ४५ वर्ष नाघेकाहरूलाई चिट्ठा प्रक्रियामा समावेश नगराइने स्पष्ट पारिएको छ। यसपटकको आवेदनबाट चिट्ठामा फालिनेहरूलाई भने रोजगार प्रक्रियामा समावेश गराउन इजरायल बाध्य नहुने जनाइएको छ।

इजरायल जाने कामदारले आवेदन दिएपछि कागजात प्रमाणीकरण, अंग्रेजी भाषा परीक्षण, स्वास्थ्य परीक्षण तथा इजरायली पक्षबाट नाम जाँच गर्नेलगायत प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्ने सूचनामा भनिएको छ। अंग्रेजी भाषा परीक्षणमा रिङडि, राइटिङ, लिस्निङ र स्पिकिङसम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड पूरा गर्नुपर्ने उल्लेख छ।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

लोकतान्त्रिक एसोसिएसनका अध्यक्ष गैरे निलम्बित

काठमाडौं (प्रस)- नेपाल लोकतान्त्रिक वैदेशिक रोजगार व्यवसायी एसोसिएसनको आकस्मिक बैठकले संस्थाका अध्यक्ष रामप्रसाद गैरेलाई निलम्बन गरेको छ। मलेसिया रोजगारीमा एकाधिकार लगाउन संलग्न भनिएका २५ वटा म्यानपावरले तयार पारेको २५० म्यानपावरको सूचीमा गैरेको पनि म्यानपावर परेपछि उनलाई अध्यक्ष

पदबाट निलम्बन गरिएको एसोसिएसनका महासचिव सुमनराज पाण्डेले बताए। गैरेको संस्था एककन ओभरसिज प्रालिको नाम समावेश भएकाले एसोसिएसनको विधानबमोजिम कार्यवाहकलाई जिम्मेवारी दिएको पत्र गैरेले बुझाएका छन्। गैरेले यो विषयबाट निर्दोष साबित नहुँदासम्म प्रथम उपाध्यक्ष सुवर्ण लामा कार्यवाहक अध्यक्ष हुने जनाइएको छ। उक्त बैठकबाट मलेसियाको फरेन वर्कर सेन्ट्रलाइज्ड म्यानेजमेन्ट सिस्टम (एफडब्ल्यूसिएमएस) मा सूचीकृत भएका एसोसिएसनमा आवद्ध नौ वटा म्यानपावरलाई पनि साधारण सदस्यसमेत नरहनेगरी निष्कासन गर्ने निर्णय भएको जनाइएको छ।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

विपद्मा बढ्दछो महँगी सरकार मुकदर्शक

जनतामा अहिले एकातिर विपत्तिको पीडा छ, अर्कोतिर भान्सा चलाउन संकट छ। युवा जोस र जनमतको ठूलो शक्ति भएको सरकारबाट यस्तो अपेक्षा गरिएको थिएन।

■ विमला खनाल

सभापति, कञ्जुवर आई नेपाल

कृत्रिम मूल्यवृद्धि र अभावका गुनासो बढेका छन्। देशभरि बजार अनुगमन तीव्र पारिएको छ।

■ मोतीराम सापकोटा

महानिर्देशक, वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग

■ जेबी योञ्जन्

काठमाडौं- बाढी, पहिरोजस्ता विपद्को मारमा परेका उपभोक्तालाई राहत दिनुपर्ने समयमा वजारमा महँगी भन्ने बढेको छ। खाना पकाउने एलपी ग्यासदेखि चामल, दाल, चिनी र तरकारीसम्मको मूल्य बढेपछि उपभोक्ताको भान्सा चलाउने कठिन हुन थालेको छ।

वजारमा दैनिक उपभोग्य वस्तुको अभाव र मूल्यवृद्धि बढिरहँदा सरकार भने अनुगमन बढाइएको दाबीमै सीमित रहेको देखिएको छ। काठमाडौं उपत्यकामा एलपी ग्यास सहजरूपमा पाउन कठिन भएको उपभोक्ताहरू बताउँछन्। चामल र दालको मूल्य पसलैपिच्छे फरक छ भने चिनी खोज्न धेरैतिर भौतारिनुपर्ने अवस्था छ। पाइहाले पनि महँगो मूल्य तिर्नुपर्ने उपभोक्ताको गुनासो छ। तरकारीको मूल्य

पनि दिनदिनै बढिरहेको छ।

उपभोक्तावादी संस्था कञ्जुवर आई नेपालकी सभापति विमला खनालले विपद्को पीडामाथि महँगीको अर्को मार थपिएको बताइन्। उनले प्रभावसँग भनिन्, 'यी नभई नहुने दैनिक अत्यावश्यक वस्तु हुन्। जसमा सरकारले सजिलै हात उठाएको छ। उपभोक्ताको दैनिक जीवन अस्तव्यस्त बनेको छ।' उनका अनुसार यस्तो

अवस्थाका लागि सरकारसँग पूर्वतयारीदेखि वैकल्पिक आपूर्ति रणनीतिसम्म हुनुपर्छ। 'जनतामा अहिले एकातिर विपत्तिको पीडा छ, अर्कोतिर भान्सा चलाउन संकट छ। युवा जोस र जनमतको ठूलो शक्ति भएको सरकारबाट यस्तो अपेक्षा गरिएको थिएन,' उनले बालेन सरकारप्रति गुनासो गरिन्।

उपभोक्ता अधिकारकर्मीहरूका अनुसार नयाँ सरकार बनेदेखि नै उकालो लागेको महँगी पछिल्लो एक सातामा भन्ने तीव्र बनेको छ। वजारमा १२० रूपैयाँमा पाइने चिनी १४० रूपैयाँसम्म पुगेको र मसिनो चामलमा किलोमै २० देखि ३० रूपैयाँसम्म मूल्य बढाइएको उनीहरूको दाबी छ।

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभागले पनि विपत्तिका कारण आपूर्ति व्यवस्थामा केही असहजता

देखिएको र चाडवाडको समयमा उपभोग्य वस्तुको मागमा अतिरिक्त चाप परेको स्वीकार गरेको छ।

विभागका महानिर्देशक मोतीराम सापकोटाले कृत्रिम अभाव र मूल्यवृद्धिका गुनासा बढेपछि वजार अनुगमन तीव्र पारिएको बताए। 'विपत्तिसँग केही आपूर्ति असहजता आएको छ। चाडवाडलक्षित समय भएकाले उपभोग्य वस्तुको मागमा पनि अतिरिक्त चाप परेको छ,' उनले भने, 'कृत्रिम मूल्यवृद्धि र अभावका गुनासो बढेका छन्। देशभरि वजार अनुगमन तीव्र पारिएको छ।'।

एलपी ग्यासको संकट भन्ने गम्भीर बनेको छ। पृथ्वी राजमार्गको कृष्णभीर खण्डमा पहिरो गएर सडक अवरुद्ध भएपछि ग्यास आपूर्तिमा समस्या देखिएको सरकारले जनाएको छ। वैकल्पिकरूपमा तराईका उद्योगमा सिलिण्डर रिफिल गरेर काठमाडौं ल्याउने व्यवस्था मिलाए पनि त्यसलाई कारण देखाउँदै ग्यास उद्योगीले प्रतिशिलिण्डर १०५ रूपैयाँ ३८ पैसा अतिरिक्त ढुवानी शुल्क लिने बताइए पनि अधिकांश ग्यास विक्रेताहरूले दुई हजार ५०० सम्म लिइरहेका छन्। उपभोक्ता अधिकारकर्मी खनालले सरकार व्यवसायीको मनोमानीको साक्षीमात्र बनेको आरोप लगाइन्।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

विशेष महाधिवेशन 'कोल्याप्स' गर्ने देउवाको रणनीति

शेखर कोइराला र पूर्णबहादुर खड्कामार्फत गगनको नाडी छाम्दै

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाली कांग्रेसका पूर्वसभापति शेखरबहादुर देउवाले विशेष महाधिवेशन 'कोल्याप्स' गर्ने रणनीति बनाएका छन्। यसका लागि देउवाले पूर्वउपसभापति पूर्णबहादुर खड्का र डा. शेखर कोइरालालाई दूतका रूपमा परिचालन गरेका छन्।

देउवाको नेतृत्वमै १५औँ महाधिवेशन हुनुपर्ने भन्दै शेखरले गगनलाई पछिल्लो महिना दुईपटक भेटिसकेका छन्। भेटमा शेखरले गगनलाई अघि सारेको सूत्र हो- देउवाको ग्रेसफुल एक्जिट। दुई कार्यकाल पूरा गरेर अन्तिम समयमा जेन-जीको कुटाइ खाएका

देउवाले सम्मानजनक विदाइ पाउनुपर्ने शेखरको बटमलाईन हो। पछिल्लोपटक कांग्रेस एकताका लागि लागिपरेको शेखर भन्छन्, 'शेरबहादुर देउवाविनाको एकताको अर्थ हुँदैन। उहाँको ग्रेसफुल एक्जिट कसरी सम्भव हुन्छ ? त्यहीअनुसार सहमति खोजौं।'।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

गगनको गुनासो

देउवालाई भेट्न पाइँन

कांग्रेस केन्द्रीय सम्पादन समितिको बैठकमा कांग्रेस नेताहरूले एकताका लागि दबाव दिएका छन्। सभापति गगन थापाले भने आफूले देउवासँग भेट्न चारपटक समय मागे पनि नपाएको गुनासो गरेका छन्। 'म सबै पार्टीलाई मिलाएर अगाडि बढ्नुपर्छ भन्ने पक्षमा छु। त्यसका लागि मैले निवर्तमान सभापतिसँग भेटेर कुरा गर्न चाहेको छु। तर समय

पाएको छैन,' सभापति थापाले केन्द्रीय समितिमा भनेका थिए। सभापति थापाले भदौ ५ गते शुक्रबार देउवाका स्वकीय सचिव भानु देउवालाई टेलिफोन गरेर भेट्नका लागि समय मागेका थिए। तर थापाले भेट्नका लागि आफूले समय नै नपाएको 'ब्लिफिड' गरेको एक पदाधिकारीले जानकारी दिए।

विज्ञप्ति

वैदेशिक रोजगारको प्रमुख गन्तव्य मुलुक मलेसियामा रहेको Foreign Workers Centralize Management System मा नेपालका २५ वटा इजाजतपत्रवाला संस्थालाई 'मुख्य संस्था' तथा थप २३० वटा इजाजतपत्रवाला संस्थालाई तिनको 'सहायक संस्था' का रूपमा समावेश गरी सूची सार्वजनिक गरिएको विषयप्रति नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ। वैदेशिक रोजगार व्यवसाय सञ्चालनका लागि नेपाल सरकारबाट इजाजतपत्र प्राप्त सबै संस्थाको कानुनी हैसियत समान रहेको अवस्थामा केही संस्थालाई मुख्य र बाँकीलाई तिनको अधीनस्थ संरचनामा राख्ने यस्तो व्यवस्था कुन कानुनी आधार, मापदण्ड र प्रक्रियाबाट निर्माण गरियो भन्ने विषय गम्भीर र नेपाल सरकारले तत्काल कूटनीतिक जवाफ माग्नुपर्ने विषय बनेको छ। नेपालको संविधान, प्रचलित कानून, वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४ को मर्म तथा समान अवसर र स्वस्थ प्रतिस्पर्धाको सिद्धान्तविपरीत कुनै पनि संस्था वा समूहलाई विशेषाधिकार प्रदान गर्ने व्यवस्था संसद्दलाई स्वीकार्य छैन।

वैदेशिक रोजगार व्यवसाय कुनै सीमित व्यक्ति, संस्था वा समूहको नियन्त्रणमा सञ्चालन हुने क्षेत्र हैन र हुनु पनि हुँदैन। समान हैसियत भएका इजाजतपत्रवाला संस्थालाई मुख्य र सहायकको तहमा विभाजन गरी एक व्यवसायीलाई अर्को व्यवसायीको अधीनस्थ बनाउने र व्यवसायीको ठूलो समूहलाई बाहिर राख्ने संरचनाले स्वतन्त्र व्यवसायिक अधिकार, समान प्रतिस्पर्धी र बजारमा समान पहुँचमाथि प्रत्यक्ष प्रहार गर्दछ। यस्तो संरचनाको आडमा सीमित संस्थामार्फत मलेसियाको रोजगार बजार नियन्त्रण गर्ने, अन्य व्यवसायीको पहुँच सीमित गर्ने वा प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष रूपमा एकाधिकार र सिन्डिकेट स्थापित गर्ने कुनै पनि प्रयासलाई संघ दृढतापूर्वक अस्वीकार र प्रतिरोध गर्दछ। साथै, उक्त संरचना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा नेपालबाट कुनै व्यक्ति, संस्था वा व्यवसायीको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष पहल, समन्वय, सहजीकरण, सहमति वा अन्य कुनै भूमिका रहेको भए त्यसको निष्पक्ष र गम्भीर छानविन गरी दोषी देखिने पक्षमाथि प्रचलित कानून तथा संघको विधान र आचारसंहिताबमोजिम आवश्यक कारबाही हुनुपर्ने संघको स्पष्ट धारणा रहेको छ।

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ नेपाल सरकार तथा सम्बन्धित निकायसमक्ष FWCMS मा २५ वटा संस्थालाई मुख्य, २३० वटा संस्थालाई सहायक र व्यवसायीको ठूलो समूहलाई बाहिर राख्ने व्यवस्थाको कानुनी आधार, छनोट प्रक्रिया र मापदण्ड तत्काल सार्वजनिक गर्न तथा व्यवसायीबीच असमान हैसियत सिर्जना गर्ने उक्त संरचनालाई तत्काल खारेज वा पुनरावलोकन गरी सबै इजाजतपत्रवाला संस्थाका लागि समान अधिकार, समान पहुँच र स्वतन्त्र प्रतिस्पर्धाको वातावरण सुनिश्चित गर्न नेपाल सरकारलाई कुशल कुटनीतिक प्रयास गर्न जोडदार माग गर्दछ, साथै यस विषयमा नेपाल सरकारले तत्काल प्रभावकारी हस्तक्षेप नगरेमा संघ वैदेशिक रोजगार व्यवसायीहरूको अधिकार र व्यवसायिक स्वतन्त्रताको संरक्षणका लागि आवश्यक कानुनी, प्रशासनिक तथा अन्य कडा र निर्णायक र निर्मम संस्थागत कदम चाल्न बाध्य हुने स्पष्ट गर्दछ।

हिरा बहादुर डाँगी (हरि)

महासचिव

डिक बहादुर खत्री (कुमार)

अध्यक्ष

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ
सिफल -७, काठमाडौं, फोन नं. ०१-४५२०२६८/४५२४४९८

नेपाल लोकतान्त्रिक वैदेशिक रोजगार व्यवसायी एसोसिएसन
नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

सुमन राज पाण्डे

महासचिव

सुवर्ण लामा

कार्यवाहक अध्यक्ष

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

महँगी र कालोबजारी तत्काल नियन्त्रण गर

विपद् प्राकृतिक हुन सक्छ तर विपद्को मौका छोपेर हुने महँगी र कालोबजारी राज्यको कमजोरीबाट हुन्छ । आज बजारमा एकातिर ग्यासका लागि उपभोक्ता भौतारिएका छन् । अर्कोतिर चामल, दाल, चिनी र तरकारीको मूल्य अचाक्ली बढेको छ । दैनिक उपभोग्य वस्तुको बजार मूल्य नियन्त्रणबाहिर छ । पसलैपिच्छे फरक मूल्य छ । यो सरकारको उपस्थितिमाथि उठेको गम्भीर प्रश्न पनि हो ।

हो, बाढीपहिरोले आपूर्ति शृंखलामा समस्या ल्याउन सक्छ । तर, संकट आउनासाथ बजार व्यवसायीको कञ्जामा जान्छ भने सरकार मुकदर्शक बन्न मिल्छ ? वैकल्पिक मार्ग, पर्याप्त भण्डारण, मूल्य नियन्त्रण र वितरण प्रणालीको पूर्वतयारी किन भएन ? महँगी बढेपछि र कालोबजारी भएपछि ‘अनुगमन टोली खटायौँ’ भन्नु सरकारको उपलब्धि होइन । त्यो त सरासर आफ्नो असफलताको स्वीकारोक्ति हो ।

संघीय राजधानी काठमाडौँमै ग्यासको अभाव भएको महिनौं भइसक्यो । दैनिक उपभोग्य वस्तुको मूल्यवृद्धि भएको गत साउनदेखि नै हो । यस्तोमा सरकारी निकायले अनुगमन गरेको दाबी गरे पनि बजारमा त्यसको प्रभाव देखिएन । उपभोक्ताको भान्सामा देखिएन । ख्याल होस्-अनुगमनको संख्या होइन, कालोबजारी गर्नेमाथि कारबाही भएको जनताले देख्न चाहन्छन् । तर, किन हुँदैन ? सवाल यो हो ।

रोचक त के छ भने बजारमा ग्यास नहुँदा महँगो मूल्यमा कतैकतै पाइन्छ । कसरी ? सरकार कहाँ चुक्यो ? यता पर्याप्त मौज्दातको दाबी भइरूँहँदा चिनी किन हराउँछ ? किन पाउँदैनन् उपभोक्ता सहजै किन्न ? पसलैपिच्छे चामल र दालको मूल्य किन फरक हुन्छ ? यी प्रश्नको जवाफ त्यस्ता व्यवसायीलाई कारबाही गरेर दिनुपर्छ ।

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र साह नेतृत्वको सरकार जनताको अपेक्षाको बलमा बनेको सरकार हो । त्यसैले पुराना सरकार जस्तै संकट पर्दा निरीह बन्ने छुट छैन । र, कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्ने, मौज्दात लुकाउने, तोकिएकोभन्दा बढी मूल्य असुल्ने र विपद्को पीडामाथि नाफाखोरी गर्ने जोसुकै हुन्, उनीहरूमाथि तत्काल छापा, अनुसन्धान र कानुनी कारबाही हुनुपर्छ । गोदामदेखि खुद्रा पसलसम्मको मौज्दात सार्वजनिक गरिनुपर्छ । ग्यासको हकमा आयात, भण्डारण, ढुवानी र वितरणको तथ्यांक पारदर्शी बनाउनुपर्छ ।

सरकारको कमजोरी र व्यवसायीको लोभबीच जनता सधैं पिसिनु हुँदैन । विपद्को समयमा बजारमाथि राज्यको नियन्त्रण भनै बलियो हुनुपर्छ । अहिलेको आवश्यकता भाषणको होइन, हस्तक्षेप हो । अनुगमनको नाटक होइन, कारबाही हो । त्यसैले बालेन्द्र सरकारलाई सुझाव छ– महँगी नियन्त्रण गर । कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्नेलाई कडा कारबाही गर । अन्यथा विपद्को पीडामाथि महँगीको भार थप्ने सरकारलाई जनताले ‘साक्षी सरकार’का रूपमामात्र सम्झिने छन् ।

श्रम सरोकार

वैदेशिक रोजगारी जाने वैधानिक प्रक्रिया

विद्यमान वैदेशिक रोजगार ऐनबमोजिम संस्थागत र व्यक्तिगत गरी जम्मा दुई प्रक्रियाबाट वैदेशिक रोजगारीमा जान सकिन्छ । संस्थागत प्रक्रिया भन्नाले विद्यमान वैदेशिक रोजगार ऐन तथा नियमावलीबमोजिम वैदेशिक रोजगार विभागबाट वैदेशिक रोजगार व्यवसाय सञ्चालनको अनुमति लिएका म्यानपावर संस्थामार्फत कानुनबमोजिम वैदेशिक रोजगारीमा जाने प्रक्रियालाई बुझिन्छ ।

यस प्रक्रियाको अवलम्बन गरी वैदेशिक रोजगारमा जाँदा हुने फाइदाहरु:

- कुन देश जाने हो ? कुन कम्पनीमा जाने हो ? आफूले गर्ने काम के हो ? तलब सुविधा के हुने हो ? सबै कुराको स्पष्ट जानकारी पाइन्छ ।
- विदेशमा रहँदा कुनै समस्या परे सम्बन्धित म्यानपावरलाई सम्पर्क गरी समस्याको समाधान गर्न र उद्धारमा सहयोग पाउन सकिन्छ ।
- म्यानपावरबाट विदेश जाँदा ठगिएमा म्यानपावरले राखेको धरोटीबाट वैदेशिक रोजगार विभागमार्फत रकम असुलउपर गर्न सकिन्छ ।
- विदेशमा भनेअनुसारको काम र तलब नदिएमा पठाउने म्यानपावरबाट असुलउपर गर्ने कानुनी प्रावधान रहेको छ ।
- विदेशमा जाँदा बुझाउनुपर्ने वास्तविक लागत रकम कति हो भन्ने विषयमा बुझ्न सकिन्छ ।
- व्यक्तिगत प्रक्रिया भन्नाले कामदार आफ्नै पहलमा विद्यमान वैदेशिक रोजगार ऐन तथा नियमावलीमा उल्लिखित प्रक्रिया पूरा गरी वैदेशिक रोजगारीमा जाने प्रक्रियालाई बुझिन्छ । यस प्रक्रियाको अवलम्बन गरी वैदेशिक रोजगारमा जाँदा कामदार आफ्नो कामका लागि स्वयं जिम्मेवार हुनुपर्दछ । तसर्थ, श्रम स्वीकृति लिएर संस्थागत (म्यानपावर कम्पनी)मार्फत वैदेशिक रोजगारमा जानु तुलनात्मकरूपमा सुरक्षित मानिन्छ ।
- पर्यटक भिसा वा भिजिट भिसामा वैदेशिक रोजगारमा जानु हुँदैन ।

डा. शोभाकर पराजुली

डिजिटल युगले

राजनीतिक सहभागिताको

परिभाषा नै परिवर्तन

गरिदिएको छ । अब

नागरिक केवल मतदान

गर्ने व्यक्तिमात्र होइन,

नीति निर्माणमा प्रभाव

पार्ने सक्रिय सहभागी

पनि बनेका छन् । यसले

लोकतन्त्रलाई अझ

सहभागितामूलक बनाउने

सम्भावना बढाएको छ ।

तर यसको प्रभावकारी

उपयोगका लागि

संस्थागत रूपान्तरण

आवश्यक छ,

अन्यथा डिजिटल

राजनीति र औपचारिक

राजनीतिबीचको दूरी

अझ बढ्न सक्छ ।

रमेशकुमार बोहोरा

सरकारले बुझनुपर्ने कुरा

के हो भने प्रेसलाई

आर्थिक रूपमा कमजोर

बनाएर राज्य बलियो

हुँदैन । आलोचनात्मक

आवाज दबाएर लोकतन्त्र

बलियो हुँदैन । सरकारी

विज्ञापनलाई नियन्त्रणको

औजार बनाएर नागरिकको

सूचनाको अधिकार सुरक्षित

हुँदैन । बरु स्वतन्त्र, सबल

र आर्थिकरूपमा टिकाउ

सञ्चारमाध्यम लोकतन्त्रको

सुरक्षाकवच हुन् ।

युवा पुस्ताको बढ्दै राजनीतिक भूमिका

विश्व राजनीति पिछ्ल्ला दशकहरूमा गहिरो संरचनात्मक परिवर्तनको चरणबाट गुज्रिरहेको छ, जसको केन्द्रमा युवा पुस्ताको बढ्दो राजनीतिक सक्रियता र प्रभाव स्पष्टरूपमा देखिन्छ । विशेषत: जेन-जेड पुस्ताको उदयसँगै राजनीतिक सहभागिता, नेतृत्वको स्वरूप, राज्य र नागरिकबीचको सम्बन्ध तथा लोकतान्त्रिक संस्थाहरूको कार्यशैलीमा नयाँ बहसहरू सुरु भएका छन् । परम्परागत राजनीतिक प्रणाली, जुन लामो समयसम्म संस्थागत दल, अनुभवी नेतृत्व, क्रमिक सत्ता हस्तान्तरण र विचारधारात्मक संघर्षमा आधारित थियो, अहिले डिजिटल युगका सचेत, आलोचनात्मक र तत्काल प्रतिक्रिया दिने युवा पुस्तासँग प्रत्यक्ष संवादमा आएको छ । यसले विश्वव्यापीरूपमा राजनीतिक संरचनालाई पुन: परिभाषित गर्न बाध्य बनाएको छ ।

जेन-जेड आन्दोलनहरू विश्वका विभिन्न भागमा फरक-फरक राजनीतिक, आर्थिक र सामाजिक सन्दर्भमा देखापरे पनि तिनको मूल चरित्रमा उल्लेखनीय समानता पाइन्छ । यी आन्दोलनहरू मुख्यत: प्रणालीगत असन्तोष, संस्थागत कमजोरी र राजनीतिक उत्तरदायित्वको अभावप्रति केन्द्रित छन् । ल्याटिन अमेरिका, अफ्रिका, युरोप र एसियाका विभिन्न देशहरूमा युवाहरूले भ्रष्टाचार, अवसरको असमानता, बेरोजगारी, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको सीमितता, सामाजिक न्यायको अभाव र राज्य सयन्त्रको हिलासुस्तीविरुद्ध आवाज उठाएका छन् । यी आन्दोलनहरू केवल परम्परागत सडक प्रदर्शनमा सीमित छैनन्, बरु डिजिटल माध्यममार्फत संगठित हुने, सूचना प्रवाह गर्ने, जनमत निर्माण गर्ने र राजनीतिक दबाव सिर्जना गर्ने नयाँ शैलीको राजनीतिक अभिव्यक्ति हुन् ।

डिजिटल प्रविधिको तीव्र विस्तारले युवाको राजनीतिक भूमिकालाई गुणात्मकरूपमा परिवर्तन गरेको छ । सामाजिक सञ्जाल, अनलाइन प्लेटफर्म, डिजिटल अभियान र नेटवर्किङ संरचनाले परम्परागत राजनीतिक संगठनको एकाधिकारलाई चुनौती दिएको छ । अब राजनीतिक सहभागिता केवल पार्टी सदस्यता वा भौतिक उपस्थितिमा सीमित छैन, बरु विचार निर्माण, डिजिटल अभियान सञ्चालन, अनलाइन बहस र सार्वजनिक विमर्शमार्फत पनि सम्भव भएको छ । यसले शक्ति संरचनालाई केही हदसम्म विकेन्द्रित बनाएको छ र नागरिकलाई प्रत्यक्ष राजनीतिक संवादमा सहभागी गराएको छ तर यससँगै नयाँ चुनौतीहरू पनि उत्पन्न भएका छन्, जसमा गलत सूचना, डिजिटल धुवीकरण, भावनात्मक राजनीति र सतही बहस प्रमुख छन् ।

युवा पुस्ताको राजनीतिक चेतना अब परम्परागत वैचारिक सीमाभन्दा बाहिर विस्तारित भएको छ । उनीहरू केवल वाम वा दक्षिणपन्थी विचारधारामा सीमित छैनन्, बरु नीति परिणाम, सुशासन, पारदर्शिता, जलवायु परिवर्तन, लैंगिक समानता, मानवअधिकार र सामाजिक न्यायजस्ता व्यावहारिक विषयहरूमा केन्द्रित छन् । यसले राजनीतिक वैधताको परम्परागत आधारलाई चुनौती दिएको छ । जहाँ पुरानो पुस्ता ऐतिहासिक संघर्ष, संगठनात्मक अनुशासन र

राजनीतिक योगदानलाई वैधताको आधार मान्छ, त्यहाँ नयाँ पुस्ता कार्यसम्पादन, जवाफदेहिता र परिणाममुखी शासनलाई वैधताको प्रमुख आधार मान्छ । यसरी हेर्दा विश्व राजनीति दुई फरक वैधता ढाँचाबीचको संक्रमणकालीन अवस्थाबाट गुज्रिरहेको छ । पहिलो ढाँचा ऐतिहासिक वैधता हो, जसले विगतको संघर्ष, आन्दोलन र योगदानलाई राजनीतिक अधिकारको आधार मान्छ । दोस्रो ढाँचा कार्यसम्पादन आधारित वैधता हो, जसले वर्तमान शासनको प्रभावकारिता, पारदर्शिता र परिणामलाई प्राथमिकता दिन्छ । यी दुई ढाँचाबीच सन्तुलन कायम हुन नसक्दा पुस्तागत दूरी भन्न गहिरो हुँदै गएको देखिन्छ ।

युवा आन्दोलनहरूको अर्को महत्त्वपूर्ण विशेषता उनीहरूको संगठनात्मक स्वरूप हो । परम्परागत राजनीतिक आन्दोलनहरू जस्तै स्पष्ट नेतृत्व संरचना, औपचारिक संगठन र दीर्घकालीन वैचारिक दस्तावेजमा आधारित नहुनु यी आन्दोलनहरूको विशेषता हो । बरु यी आन्दोलनहरू नेटवर्क आधारित, विकेन्द्रित र क्षणिकरूपमा तीव्र गतिमा फैलिने प्रकृतिका हुन्छन् । यसले उनीहरूलाई लचिलो र प्रभावकारी बनाएको छ तर दीर्घकालीन संस्थागत रूपान्तरणमा चुनौती पनि थपेको छ ।

नेपालको सन्दर्भमा पनि यो विश्वव्यापी प्रवृत्ति स्पष्टरूपमा देखिन्छ । जेन-जेड पुस्ता सामाजिक सञ्जाल, डिजिटल प्लेटफर्म र नागरिक बहसमार्फत राजनीतिक विषयहरूमा अत्यन्त सक्रिय देखिन्छ । बेरोजगारी, अवसरको असमानता, भ्रष्टाचार, सुशासनको अभाव र राज्य सेवाको कमजोर प्रभावकारिताप्रति उनीहरूको आलोचनात्मक दृष्टिकोण बढ्दो छ । यसले परम्परागत राजनीतिक दलहरूलाई आफ्ना संगठनात्मक संरचना, नेतृत्व शैली र नीति प्राथमिकतामा पुनर्वाचार गर्न बाध्य बनाएको छ तर नेपालको राजनीतिक संरचना अझ संक्रमणकालीन अवस्थामा रहेकाले युवा पुस्ताको भूमिकालाई संस्थागतरूपमा समायोजन गर्ने प्रक्रिया पूर्णरूपमा विकसित हुन सकेको छैन ।

राजनीतिक दलहरूभित्र आन्तरिक लोकतन्त्रको कमजोरी, नेतृत्व हस्तान्तरणको अस्पष्टता, अवसर वितरणमा असमानता र निर्णय प्रक्रियामा सीमित सहभागिताले युवा पुस्ताको विश्वास कमजोर बनाएको छ । परिणामस्वरूप, युवा ऊर्जा औपचारिक राजनीतिक संरचनाभन्दा बाहिर बढी सक्रिय देखिन्छ, जसले वैकल्पिक राजनीतिक अभिव्यक्तिको विकासलाई तीव्र बनाएको छ । विश्वव्यापी रूपमा हेर्दा, युवा राजनीतिक सक्रियता केवल असन्तोषको अभिव्यक्तिमात्र होइन, बरु राजनीतिक पुनर्संरचनाको संकेत पनि हो । यो परिवर्तनले राजनीतिक संस्थाहरूलाई अझ उत्तरदायी, पारदर्शी र सहभागितामूलक बनाउन दबाव सिर्जना गरेको छ तर यो परिवर्तन सहज छैन । यसले पुरानो संरचना र नयाँ अपेक्षाबीच द्वन्द्व उत्पन्न गरेको छ, जसलाई व्यवस्थापन गर्न नसकिएमा राजनीतिक अस्थिरता बढ्न सक्छ ।

युवा पुस्ताको राजनीतिक भूमिकालाई तीन प्रमुख आयाममा विश्लेषण गर्न सकिन्छ । पहिलो, उनीहरू राजनीतिक चेतनाको विस्तारकर्ता हुन्, जसले सूचना प्रविधिको माध्यमबाट जनमत निर्माण

गर्छन् । दोस्रो, उनीहरू राजनीतिक दबाव समूह हुन्, जसले राज्य र संस्थाहरूलाई जवाफदेही बनाउन सक्रिय भूमिका खेल्छन् । तेस्रो, उनीहरू भविष्यका नेतृत्वकर्ता हुन्, जसले दीर्घकालीनरूपमा राजनीतिक संरचनालाई पुन:परिभाषित गर्ने क्षमता राख्छन् । तर यी भूमिकाहरू सफल हुनका लागि युवाले पनि आफ्ना सीमाहरू बुझ्न आवश्यक छ ।

डिजिटल सक्रियता वा आन्दोलनमा सीमित राजनीतिक सहभागिताले दीर्घकालीन संस्थागत परिवर्तन सुनिश्चित गर्न सक्दैन । उनीहरूले नीति निर्माण, वैकल्पिक शासन मोडेल र संरचनात्मक सुधारमा पनि सक्रिय भूमिका खेल्नुपर्छ । जबसम्म युवा पुस्ता केवल बाह्य दबाव समूहका रूपमा रहन्छ, तबसम्म राजनीतिक प्रणालीमा स्थायी परिवर्तन सम्भव हुँदैन । अर्कोतर्फ, पुरानो पुस्ताको भूमिकालाई पनि पुन:परिभाषित गर्न आवश्यक छ । उनीहरूले आफ्नो ऐतिहासिक योगदानलाई मात्र वैधताको आधार बनाएर नयाँ पुस्तालाई बाहिर राख्ने प्रवृत्ति जारी राखे भने पुस्तागत दूरी अझ गहिरो हुँदै जाने छ । अनुभवलाई मार्गदर्शनमा रूपान्तरण गर्ने र नेतृत्वलाई हस्तान्तरण गर्ने क्षमता विकास गर्नु आजको प्रमुख आवश्यकता हो ।

विश्व राजनीतिक प्रणाली अहिले संक्रमणकालीन चरणमा रहेको स्पष्ट देखिन्छ, जहाँ पुरानो संरचना कमजोर हुँदै गएको छ र नयाँ संरचना पूर्णरूपमा स्थापित हुन बाँकी छ । यही संक्रमणकालीन अवस्थाले पुस्तागत दूरीलाई अझ स्पष्ट बनाएको छ तर यही अवस्था परिवर्तनको अवसर पनि हो । यदि राजनीतिक संस्थाहरूले समयमै सुधार गरे भने यो संक्रमणलाई सकारात्मक रूपान्तरणमा बदल्न सकिन्छ ।

डिजिटल युगले राजनीतिक सहभागिताको परिभाषा नै परिवर्तन गरिदिएको छ । अब नागरिक केवल मतदान गर्ने व्यक्तिमात्र होइन, नीति निर्माणमा प्रभाव पार्ने सक्रिय सहभागी पनि बनेका छन् । यसले लोकतन्त्रलाई अझ सहभागितामूलक बनाउने सम्भावना बढाएको छ । तर यसको प्रभावकारी उपयोगका लागि संस्थागत रूपान्तरण आवश्यक छ, अन्यथा डिजिटल राजनीति र औपचारिक राजनीतिबीचको दूरी अझ बढ्न सक्छ ।

अन्तत: युवा राजनीतिक परिवर्तन केवल पुस्तागत प्रतिस्थापनको विषय होइन, बरु राजनीतिक प्रणालीको गुणात्मक रूपान्तरणको प्रक्रिया हो । यो परिवर्तनले राज्य, समाज र नागरिकबीचको सम्बन्धलाई पुन:परिभाषित गरिरहेको छ । यदि यसलाई सही दिशामा व्यवस्थापन गर्न सकियो भने यसले अझ समावेशी, उत्तरदायी र गतिशील लोकतान्त्रिक प्रणाली निर्माण गर्न सक्छ । त्यसैले आजको आवश्यकता द्वन्द्व होइन, संवाद हो; प्रतिस्पर्धा होइन, सहकार्य हो; र अविश्वास होइन, संस्थागत विश्वास निर्माण हो । जब पुरानो पुस्ताको अनुभव र नयाँ पुस्ताको नवप्रवर्तन एकीकृत हुन्छ, तबमात्र विश्व राजनीति स्थायित्व र परिवर्तनको सन्तुलन प्राप्त गर्न सक्षम हुने छ । यही सन्तुलनले भविष्यको लोकतन्त्रलाई अझ सुदृढ, पारदर्शी र जनमुखी बनाउने आधार तयार गर्ने छ । *रासस*

प्रेसलाई नियन्त्रण गर्ने सरकारको नयाँ रणनीति

सर्कारले स्वरोजगारमूलक छापा सञ्चारमाध्यमलाई उपलब्ध गराउँदै आएको लोककल्याणकारी विज्ञापनको रकम कटौती गर्ने निर्णय गरेपछि त्यसको प्रत्यक्ष असर केवल सञ्चार संस्थाको आम्दानीमामात्र सीमित हुने देखिएको छैन । यसले प्रेसको आर्थिक आधार, पत्रकारको पेसागत सुरक्षा र नागरिकको सूचनाको अधिकारमाथिसमेत गम्भीर प्रश्न खडा गरेको छ । सरकारले आर्थिक संकटबाट गुज्रिरहेका छापा माध्यमलाई राहत र संरक्षण दिनुपर्ने समयमा उल्टै उनीहरूको मुख्य आयस्रोतमा प्रहार गरेपछि नेपाल पत्रकार महासंघ काठमाडौँ शाखाले यसलाई सामान्य प्रशासनिक निर्णय नभई प्रेस स्वतन्त्रतासँग जोडिएको विषयका रूपमा लिएको छ ।

२०८३ भदौ ५ गते शुक्रबार सरकारले लोककल्याणकारी विज्ञापनको रकम कटौती गर्ने निर्णय गरेपछि छापा माध्यमका सम्पादक तथा प्रकाशकहरूबीच अत्यन्तै चर्लिएको हो । त्यसको प्रतिवादमा नेपाल पत्रकार महासंघ काठमाडौँ शाखाले सरकारलाई निर्णय तत्काल फिर्ता लिन चेतावनी दिँदै माग पूरा नभए चरणबद्ध आन्दोलनमा जाने घोषणा गरिसकेको छ । शाखाले लोककल्याणकारी विज्ञापनको रकम कटौती गर्ने निर्णयले विशेषगरी दैनिक, साप्ताहिक, पाक्षिक र मासिकलगायत साना लगानी तथा स्वरोजगारमूलक पत्रपत्रिकाको अस्तित्वमाथि नै संकट उत्पन्न गर्न सक्ने जनाएको छ ।

यसै विषयमा काठमाडौँ शाखाले विभिन्न छापा माध्यमका सम्पादक तथा प्रकाशकसँग राय-सुझाव सकलन गरेपछि दामोदरप्रसाद दवाडीको संयोजकत्वमा ‘छापा माध्यम वचाउ सुझाव कार्यदल’ गठन गरेको थियो । कार्यदलमा डा. केशव देवकोटा, टंक कार्की, हेमराज सिलवाल, मुक्ति वास्तोला, विश्वराज किर्ति, सीता पोखरेल, नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, डिल्लीराम भट्टराई, पदमराज जोशी, देवेन्द्र चुडाल र कल्पना खड्का सदस्य रहेका छन् । कार्यदलले गरेको अध्ययन, छलफल र प्राप्त सुझावका आधारमा सरकारको निर्णय सच्याउन दबाव दिनेमात्र होइन, आवश्यक परे आन्दोलनमा जाने स्पष्ट खाका अघि सारेको छ ।

कार्यदलको निष्कर्षमा सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण माग लोककल्याणकारी विज्ञापन प्रकाशनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८३ मा गरिएको पहिलो संशोधन पूर्णरूपमा खारेज गर्नुपर्ने रहेको छ । कार्यदलले समय, बजार मूल्य, मुद्रण लागत, कागज तथा वितरण खर्चलगायतका आधारमा लोककल्याणकारी विज्ञापनको रकम कटौती गर्ने निर्णय गरेपछि, बरु समयअनुकूल पुनरावलोकन गरी दोब्बर गर्नुपर्ने माग अघि सारेको छ । यसले सरकारको वर्तमान नीतिमाथि एउटा आधारभूत प्रश्न उठाएको छ । छापा माध्यमको लागत निरन्तर बढिरहेका बेला राज्यले दिने संस्थागत सहयोग घटाउनुको औचित्य के हो ?

लोककल्याणकारी विज्ञापनलाई सरकारले कुनै राजनीतिक दल, मन्त्री वा सरकारको व्यक्तिगत कृपाजस्तो व्यवहार गर्नु नै समस्या भएको सञ्चार क्षेत्रको निष्कर्ष छ । सार्वजनिक सूचना नागरिकसम्म पुर्‍याउने काम राज्यको दायित्व हो । त्यसका लागि सञ्चारमाध्यमले आफ्नो पूर्वाधार, जनशक्ति, सम्पादकीय संयन्त्र र वितरण प्रणाली प्रयोग गर्छन् । त्यसैले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरेवापत राज्यले उपलब्ध गराउने रकमलाई ‘अनुदान’ वा ‘कृपा’को भाषामा बुझ्नु नै गलत हो ।

अझ गम्भीर प्रश्न त के हो भने सरकारका नीति र निर्णयमाथि प्रश्न उठाउने, आलोचना गर्ने र नागरिकका पक्षमा खबरदारी गर्ने सञ्चारमाध्यमलाई आर्थिकरूपमा कमजोर बनाउने नीति कतै अप्रत्यक्ष नियन्त्रणको माध्यम त बनिरहेको छैन ?

सरकारले सञ्चारमाध्यमलाई संरक्षण र प्रोत्साहन गर्नुपर्ने अवस्थामा उल्टै आर्थिक संकट थप गहिरो बनाउने निर्णय गरेको छ । विशेषगरी ठूला व्यावसायिक घराना वा पर्याप्त वैकल्पिक आम्दानी भएका सञ्चारगृहभन्दा सीमित लगानी, आफ्नै श्रम र पेसागत प्रतिबद्धताका आधारमा सञ्चालित पत्रपत्रिकामाथि यसको असर बढी पर्न सक्छ । एउटा साप्ताहिक वा पाक्षिक पत्रिका बन्द हुनु केवल एउटा पत्रिका बन्द हुनु होइन, त्यससँग जोडिएका पत्रकार, कर्मचारी, वितरक, मुद्रक र पाठकको सूचना पहुँचमासमेत असर पर्नु हो ।

यही वास्तविकतालाई ध्यानमा राख्दै कार्यदलले संशोधित कार्यविधि खारेज नभएसम्म कटौती गरिएको रकमअनुसार छापा माध्यमले बिल नबुझाउने वातावरण बनाउन नेपाल पत्रकार महासंघ केन्द्रीय समितिलाई अप्रग्रह गर्ने सुझाव दिएको छ । महासंघले देशभरका छापा माध्यमसँग समन्वय गरी सामूहिक

दबाव सिर्जना गर्नुपर्ने कार्यदलको निष्कर्ष छ ।

कार्यदलले विज्ञापन बोर्डको भूमिकामाथि समेत प्रश्न उठाएको छ । सञ्चारमाध्यमलाई विज्ञापन बोर्डमा सूचीकरण गराउने व्यवस्था तत्काल हटाउनुपर्ने तथा लोककल्याणकारीलगायत सम्पूर्ण विज्ञापनबाट बोर्डले कटाउँदै आएको ३ प्रतिशत रकम खारेज गर्नुपर्ने माग अघि सारिएको छ । सञ्चारमाध्यमको आर्थिक अवस्था कमजोर भइरहेका बेला विज्ञापनको रकमबाट थप प्रशासनिक कटौती गर्नुको औचित्यमाथि कार्यदलले प्रश्न उठाएको हो ।

त्यस्तै राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) बाट प्रकाशित समाचार बुलेटिनको मूल्यमा गरिएको ठूलो वृद्धि पनि छापा माध्यमका लागि अर्को आर्थिक भार बनेको कार्यदलको ठहर छ । समाचार सामग्री सञ्चारमाध्यमलाई त्पुन्यतम र व्यवहारिक मूल्यमा समाचार बुलेटिन उपलब्ध गराउनुपर्ने माग कार्यदलले अघि सारेको छ । राज्यका सञ्चार संरचनाले नै निजी तथा स्वरोजगारमूलक सञ्चारमाध्यमलाई अतिरिक्त आर्थिक बोझ थप्ने हो भने सञ्चार क्षेत्रको संरक्षणसम्बन्धी सरकारा प्रतिबद्धता कागजमै सीमित हुने देखिन्छ ।

सरकारले बुझनुपर्ने कुरा के हो भने प्रेसलाई आर्थिक रूपमा कमजोर बनाएर राज्य बलियो हुँदैन । आलोचनात्मक आवाज दबाएर लोकतन्त्र बलियो हुँदैन । सरकारी विज्ञापनलाई नियन्त्रणको औजार बनाएर नागरिकको सूचनाको अधिकार सुरक्षित हुँदैन । बरु स्वतन्त्र, सबल र आर्थिकरूपमा टिकाउ सञ्चारमाध्यम लोकतन्त्रको सुरक्षाकवच हुन् ।

त्यसैले अहिलेको प्रश्न केवल लोककल्याणकारी विज्ञापनको केही रकम घटाउने वा नघटाउने भन्ने होइन । प्रश्न राज्यले स्वतन्त्र प्रेसलाई साभेदारका रूपमा हेर्छ कि नियन्त्रण गर्नुपर्ने क्षेत्रका रूपमा ? प्रश्न सरकार नागरिकलाई सूचना दिने सञ्चारमाध्यमको संरक्षण गर्न चाहन्छ कि आर्थिक रूपमा कमजोर बनाएर उसको प्रभाव सीमित गर्न चाहन्छ ? र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण प्रश्न लोकतन्त्रको चौथो अंगलाई बलियो बनाउने कि सरकारी निर्णयको विरोध गर्न नसक्ने आर्थिक रूपमा निर्भर प्रेस निर्माण गर्ने ? यी प्रश्नको जवाफ सरकारले व्यवहारबाट दिनुपर्ने समय आएको छ ।

बालबालिकालाई | आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सालय काभ्रेमा मंगलवार बालबालिकालाई स्वर्णविन्दु खुवाउँदै । एक वर्षदेखि पाँच वर्ष उमेरका बालबालिकालाई प्रत्येक महिनाको पुष्य नक्षत्रको दिन स्वर्णविन्दु खुवाउने गरिएको छ ।

काभ्रेमा छ हजार 'भूमिहीनको' निवेदन

काभ्रेपलाञ्चोक (प्रस)- काभ्रेपलाञ्चोकमा छ हजारभन्दा बढी भूमिहीन सुकुमवासी, दलित र अव्यवस्थित बसोबासीले निवेदन दिएका छन् । सरकारले भूमिहीनको समस्या समाधानका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाएपछि जमिन पाउने आशामा उनीहरूले निवेदन दिएका हुन् ।

हालसम्म छ हजार ३२९ भूमिहीन सुकुमवासी, दलित र अव्यवस्थित बसोबासीको निवेदन प्राप्त भएको जिल्लास्थित नापी कार्यालयले जनाएको छ । जिल्ला भूमि समस्या समाधान समितिमा भूमिहीनले निवेदन दिएको नापी कार्यालयका प्रमुख अशोक भुसालले जानकारी दिए । उनका अनुसार कूल निवेदनमध्ये जिल्लाका भूमिहीन सुकुमवासी ७०७, भूमिहीन दलित १८३ र अव्यवस्थित बसोबासी पाँच

हजार ४३९ को तथ्यांक प्रविष्ट भइसकेको छ ।

सरकारले गत जेठको तेस्रो साता नयाँ जिल्ला भूमि समस्या समाधान समिति गठन गरेसँगै समितिले जिल्लामा रहेका भूमिहीन सुकुमवासी, दलित र अव्यवस्थित बसोबासीका लागि जग्गा उपलब्ध गराउने काम अघि बढाएको थियो ।

समितिले जिल्लास्थित संघीय तथा प्रदेशका सांसद, जिल्लास्थित स्थानीय तहका प्रमुख, उपप्रमुख, अध्यक्ष तथा उपाध्यक्षसँग छलफल गरी छुट निवेदन माग गरिएको जनाइएको छ ।

समितिका संयोजक एवं प्रमुख जिल्ला अधिकारी गोपाल अधिकारीले असार मसान्तभित्र जिल्लामा रहेका भूमिहीन

सुकुमवासी, दलित तथा अव्यवस्थित बसोबासीको विवरण संकलन गरी निर्देशानुसार विवरण प्रविष्टिलगायतको काम भइरहेको बताए । उनका अनुसार सरकारले एक हजार दिनमा भूमिहीन सुकुमवासी, दलित र अव्यवस्थित बसोबासीको व्यवस्थापन गरिसके लक्ष्यअनुसार नै जिल्लामा पनि काम भइरहेको छ ।

विगतमा छुटेका भूमिहीन सुकुमवासी, दलित र अव्यवस्थित बसोबासीको विवरण संकलन गरी प्रविष्ट गर्ने काम भइरहेको अधिकारीको भनाइ छ । 'विवरण संकलनका क्रममा विगतमा भएका त्रुटिलाई सच्याउँदै प्रक्रिया अघि बढाइएको छ, कसैले वदनियत राखेको पाइए कारवाही गर्नेछौं,' अधिकारीले भने ।

शोकमा डुबेका अनलाललाई साथ दिँदै वडावासी

राँभा (बाँके)- एकैपरिवारका तीन जना बेपत्ता । त्योभन्दा ठूलो पीडा के होला ? यस्तै पन्नु पीर परेको छ, नेपालगञ्ज-२० निवासी अनलाल रोकायलाई । भोटेकोशी बाढीमा तीन जना बेपत्ता भई अकल्पनीय शोकमा परेका रोकायलाई वडावासीले साथ सहयोग प्रदान गरेका छन् । रसुवा भन्सार कार्यालय टिमुरे क्षेत्रमा काम गर्ने दाजु ५३ वर्षीय शेरसिंह रोकाय र भाउजु ५६ वर्षीया विष्णुमतिलाई भेट्न र तीर्थस्थल गोसाइँकुण्ड घुम्न गएका १९ वर्षीय छोरा दीपक रोकाय बेपत्ता हुँदा अनलाल यतिबेला असह्य पीडामा छन् ।

बुढेसकालको सहारा एक्लो छोरा, अभिभावकका रूपमा रहेका दाजु र भाउजु एकैपटक बेपत्ता भएपछि थपुवास्थित रोकाय निवासमा अहिले सन्नाटा र आँसुमात्र छुच्चल्किरहेको छ । ढोकातिर हेर्दै 'कतै फर्किहाल्छन् कि' भन्ने आशा र मनभित्रको गहिरो निराशाबीच अनलालको परिवार वियोगको भारी थाम्न विवश छ ।

अकल्पनीय पीडा र शोकको

घडीमा स्थानीय वडावासी भने रोकाय परिवारको घाउमा मलम लगाउन अघि सरका छन् । स्थानीयवासीको सक्रियतामा संकलन गरिएको नगद राहत बोकेर नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका-२० का कार्यवाहक वडाध्यक्ष चक्रबहादुर बुढासहितको टोली सोमवार अनलालको निवासमै पुगेको थियो ।

'अकल्पनीय पीडाको अगाडि यो रकम धेरै सानो हो,' कार्यवाहक वडाध्यक्ष बुढाले भावुक हुँदै अनलाललाई सम्झाए, 'यो रकममात्र होइन, सिंगो वडावासी तपाईंको साथमा छ । आगामी दिनमा बेपत्ताको खोजी र परिवारलाई चाहिने हरेक सहयोगमा हामी निरन्तर साथमै रहनेछौं ।'

आफ्नो सिंगो परिवार नै बेपत्ता भएपछि शोकमा डुबेका अनलालका लागि गाउँलेको यो साथले थोरै भए पनि सहारा दिएको छ । 'सहयोग सानो वा ठूलो भन्ने हुँदैन, दुःखको यो क्षणमा वडावासीले खोजी कार्यदेखि आर्थिक सहयोग गरेर हाम्रो पीडामा मल्हम लगाउने

काम गर्नुभएको छ,' गहभरि आँसु पाउँ अनलालले वडावासीप्रति आभार प्रकट गरे । आफ्ना मान्छे जीवितै फर्किने आशा मर्दै जाँदा, अन्तिम संस्कारका लागि भए पनि शव पहिचान होस् भन्ने पर्खाइमा रोकाय परिवार रहेको छ । 'बाढीपछि फेला परेका शवसँग मिलाउन गर्न डिएनए परीक्षणका लागि नमूना पठाइएको छ,' अनलालले आशा र निराशा व्यक्त गर्दै भने, 'कस्तीमा डिएनए रिपोर्ट मिलेपछि त दाजु, भाउजु र छोराको अवस्था आधिकारि करूपमा थाहा हुन्थ्यो ।'

भोटेकोशीको त्यो विनाशकारी बाढीले बाँके जिल्लाकामात्रै २३ जनालाई बेपत्ता बनाएको छ । बाँकेका प्रमुख जिल्ला अधिकारी दिलकुमार तामाङका अनुसार हालसम्म ३२ जनाको सकुशल उद्धार गरिएको छ । यस्तै, तीन जनाको सनाखत भएको छ । बाँकी बेपत्ताका परिवारका लागि भने हरेक दिन सम्झना, पीडा र कहिल्यै नसकिने पर्खाइ वनेर बितिरहेको छ । *रासस*

भोटेकोशीमा बाढी

वीरबहादुरको एक कलले बचायो करिब ३० परिवार

■ विक्रम गिरी

गैरीखर्क (नुवाकोट)- माइक्रोबसबाट यात्रु फारेर वीरबहादुर गुरुङ सडक छेउको एउटा चिया पसलमा पसे । एक्कासि ठूलोठूलो आवाज उनको कानमा आएर ठोक्कियो । यसो बाहिर आएर स्याफ्रुबेंसीतर्फ के हेरेका थिए उनको होस हवास नै उड्यो । उनले जीवनमा कहिल्यै नदेखेको दृश्य देखे । भोटेकोशीको बाढीले आकाशै छुन लागेको जस्तो वीरबहादुरलाई आभास भयो । त्यही बाढीको गड्गडाहटले रसुवा सदरमुकाम धुन्चेलाई थर्कमान बनाएको थियो ।

'भोटेकोशीमा बाढी यति धेरै आएको थियो कि पाँच दश-मिनेट मैले केही सोच्नै सकिनँ,' वीरबहादुरले भने, 'एकछिनपछि त झत्थास्स सम्भिएँ, लौ मेरो जहान बच्चाहरूलाई बचनबाट कसरी जोगाउने ।' उनले त्रिशूली नदीको बगरमा बसाइएको बजार नुवाकोटको विद्रु नगरपालिका-१० भैंसेलाई सम्झे । अनि भैंसेस्थित घरमा रहेकी श्रीमती गंगालाई फोन गरे । 'श्रीमतीको फोन मरिकाटो उठ्दैन,' उनले सम्झ्दै भने ।

वीरबहादुरलाई दिमागले काम गर्न छोडेजस्तै भयो । उनले तारन्तार फोन गरिरहे । श्रीमतीको फोन नउठेपछि उनले नौ कक्षामा पढ्दै गरेकी छोरी एविकालाई सम्झे । उत्तरगया बोर्डिङ स्कूलमा पढ्ने एविका त्यतिबेला विद्यालय जाँदै थिइन् । उनी बुबाको फोन आएपछि बाटोबाटै पाखोतर्फ भागिन् ।

'छोरीले एक कलमै फोन उठाइन्, अनि मैले धुन्चेबाट देखिरहेको सुनिरहेको दृश्यबारे उनलाई बताएँ,' वीरबहादुरले भने, 'एक छिनपछि त श्रीमती र दाजु (रमेश) ले पनि फोन उठाए ।' उनकी श्रीमती गंगा तामाङ गुरुङ त्यतिबेला खेतमा थिइन् । उनी घर पुग्दासम्म रमेशले ७ वर्षीया सानु साइली र दुई वर्षको छोरोलाई घरमाथिको पाखोमा पुर्‍याइसकेका थिए ।

वीरबहादुरको आफ्नै माइक्रोबस छ । उनी आफैँले त्यही माइक्रोबस बेचावतीबाट काठकाडौँको मार्गमा चलाउने गर्छन् ।

बाढी आएको दिन भने उनी धार्मिकस्थल गोसाइँकुण्ड जाने १० जना यात्रु लगेर विहानै धुन्चे उक्लिएका थिए । उनका अनुसार यात्रुहरू सबै धादिङका थिए । उनीहरूले वीरबहादुरको माइक्रोबस भाडामा लिएर त्यसतर्फ गएका थिए ।

'भाग्य बलियो रहेछ, त्यही भएर बाँचेँ,' वीरबहादुरले भने । अरु बेला हुन्थ्यो भने उनको बिहानको समय काठमाडौँका लागि यात्रु खोज्नमै त्यही बेचावती र भैंसे बप्पर विन्थ्यो । त्यसदिन गोसाइँकुण्ड जाने दर्शनार्थीका कारण वीरबहादुर बाढीको चपेटामा परेनन् । 'अरु दिन हुन्थ्यो भने म मात्र होइन, परिवार नै बाढीमा बाध्यो,' उनले भने, 'धुन्चेमा भएर वेलेमा भोटेकोशीको बाढीबारे थाहा पाएँ, मेरो एक कल फोनले परिवार र छर्छिमेकमात्र होइन, टोलकै बासिन्दालाई बचाउन सकें ।' मानिस सुरक्षित भए पनि टोलका कुनै घर बाँकी नरहेका उनले बताए ।

पाँच जनाको परिवार बाढीबाट जोगिएकामा वीरबहादुर ओधी खुसी छन् । उनले भने, 'सम्पत्ति त फेरि फेरि पनि जोड्न सकिएला, जीवन त कहाँ पाउनु ?' श्रीमान् वीरबहादुरको फोनले धेरैको ज्यान बचाउन सकिएमा गंगा पनि खुसी छिन् ।

'खेतबाट निकै बेरसम्म बाढी आयो भनेर चिच्याएँ, धेरैले त सुरुआतमा विश्वासै गरेनन्,' उनले भनिन्, 'टिमुरे र स्याफ्रुबेंसी पूरै बगायो भनेपछि सबै भाग्न थाले ।' उनले चिन्तित हुँदै दुःखले जोडेको करिब १० तोला सुन र १४ लाख रूपैयाँ भने बाढीबाट जोगाउन नसकेको बताइन् । उनले केही वर्षअघि लाखौँ रूपैयाँ खर्चेर एक तले पक्की घर बनाएकी थिइन् । तत्काल एक तला थप्ने सोचमा थिइन् उनी ।

'गहना र पैसा लिएरै भाग्न खोजेको भए परिवारे बरग्यो,' गंगाले भनिन्, 'तर, मैले त्यसलाई आफ्नो ज्यान र छोराछोरीभन्दा प्यारो ठानिन, त्यसैले त आज नयाँ जीवन पाएँ ।' गररगहना र पैसा जोगाउन खोज्दा धेरैले ज्यान गुमाएका उनको अनुभव छ । भैंसेमा पनि सुन र

नगद घरबाट निकाल्न खोज्दा कतिलाई बाढीले बगाएको उनले बताइन् । आफ्नो र वीरबहादुरकोसहित १० जनाको परिवारमात्र होइन आफू बस्दै आएको टोलका करिब ३० परिवारलाई भाइको एक कलले बाढीबाट जोगाउन सकिएको दाजु रमेश गुरुङले जानकारी दिए । उनले भैंसेमा खानाखाजाको पसल सञ्चालन गर्दै आएका थिए । उनको व्यापार राम्रै चलेको थियो । त्यसबेला रसुवागढी नाका किनमेल गर्न, कैलाश मानसरोवर तथा गोसाइँकुण्ड तीर्थाटन गर्न जानेहरूको निकै भीडभाड थियो । रमेशलाई बिहानदेखि रातिसम्म एकछिन फुर्सद हुँदैनथ्यो ।

'पसलमा धेरै ग्राहक आएका थिए, खाना बनाउँदै थिएँ, एक्कासि भाइको फोन आयो । सबैलाई बाढी आयो भन्दै भाग्न भनें,' रमेशले त्यो क्षण सम्झ्दै भने, 'धेरैले विश्वास नै गरेनन्, विश्वास नगर्नेहरूलाई बाढीले बगायो ।' बाढी भैंसे पुग्दासम्म रमेश चिच्याइरहे । वीरबहादुरले धुन्चेबाट फोन गरेपछि बाढी भैंसे पुग्न करिब आधा घण्टाजति लागेको उनको ठम्याइ छ ।

ज्यान जोगाउन त्यो पर्याप्त समय रहेको रमेशले बताए । समय सदुपयोग भने आफ्नो कुरा पत्‍याउनेको हकमामात्रै लागू भएको उनले अनुभव सुनाए । अन्यत्रभन्दा भैंसेमा मानवीय क्षति कम भएको

रमेशले बताए । तर बाढीबाट ज्यान गुमाउनेको यकिन तथ्यांक उनीसँग पनि छैन । 'बाँचेकाहरूसँग पनि यसबीचमा थोरै जनासँग भेट भएको छ, अरु त को कता भागे भोत्तौं छैन,' उनले भने ।

रमेशले भैंसेमा भण्डै एक करोड रूपैयाँ लगानीमा घर बनाएका थिए । त्यसैमा खानाखाजाको पसल चलाउँदै आएका थिए । 'अहिले व्यापारको याम हो, दैनिक २०-२५ हजार रूपैयाँको कारोबार हुन्थ्यो,' उनले भने, 'यो यामको तीन-चार महिनाको कमाइले वर्षभरि खान, लगाउन र छोराछोरी पढाउन पुगेको थियो । भण्डै ४० लाख रूपैयाँजति घर बनाउंदाको ऋण बाँकी नै थियो ।'

रमेशको जेठो छोरा काठमाडौँमा पढ्छन् । अर्को छोरा भैंसेमा चण्डेश्वरी माविमा पढ्छन् । विद्यालय गएको छोरालाई उनले भण्डै चार घण्टापछि मात्र भेट्छन् । 'स्कूलकै साथीहरूसँग भागेको रहेछ, बाढीले बगायो कि भन्ने चिन्तामै थिएँ, पछि त सम्पर्कमा आयो,' उनले भने । श्रीमतीले मोबाइल लिन घरभित्र पस्न खोजे पनि आफूले जान नदिँदा ज्यान अस्पतालमा नर्स थिइन् । तर अघिल्लो राति उनी शोलेस्थित घर गएको थिइन् । अर्को बिहान घरबाट अस्पताल पुग्ने पाइनन् । 'सबै शोकमा छन्, एकले अर्कोलाई हेरेर चित्त बुझाउनु परिरहेको छ,' रमेशले भने ।

यही भदौ १० गते भोटेकोशीमा बाढी गएपछि नुवाकोटको अति प्रभावित क्षेत्र भैंसेका १५० जना विस्थापितलाई नजिकैको सुरक्षित स्थानमा 'होल्डिङ सेन्टर'मा राखिएको रमेशले बताए । उनीसहित छ परिवार भने भैंसेमाथिको गैरीखर्कमा आफन्त कहाँ आश्रय लिएर बसेको छ । सरकारले विस्थापितलाई राहत सामग्री उपलब्ध गराइरहेको उनले जानकारी दिए ।

'म दिनहुँ होल्डिङ सेन्टरमा गइरहन्छु, खानेकुराको कुनै कमी छैन, विभिन्न निकायले दैनिक राहत सामग्री दिइरहका छन्,' रमेशले भने, 'यसरी लामो समयसम्म बस्न सकिने अवस्था छैन, सरकारले उचित बसोबासको व्यवस्था गरिदिए हुन्थ्यो, पानी निरन्तर परिरहेकाले बास बस्नेलाई समस्या छ ।' बाढीका कारण विस्थापित भएकाहरूलाई मुख्यतया छोराछोरीको पढाइको चिन्ताले सताएको उनको भनाइ छ । बालबालिका, महिला, परिवारका सदस्य गुमाएलगायत विस्थापित सबैलाई मनोपरामर्शको खाँचो देखिएको उनले बताए ।

विद्रु नगरपालिका-१० का वडाध्यक्ष गणेशकुमार नेपालले बाढीबाट आफ्नो वडा अत्यधिक प्रभावित भएको बताए । उनका अनुसार सो वडामा बाढीबाट २५६ परिवारका एक हजार २०० जना प्रभावित भएका जानकारी दिए । उनका अनुसार बाढीमा परेर २३९ जना बेपत्ता भएका छन् । वडाध्यक्ष नेपालले विस्थापित भएकाहरूलाई गेल्फुटारीस्थित सुन्दरीकेउरिनी माविमा राखिएको छ । बाढीमा परेर स्थानीय उत्तरगया बोर्डिङ स्कूलका अनुमानित २०० विद्यार्थी बेपत्ता भएका उनले बताए । उनका अनुसार बेपत्ताको तथ्यांक संकलन भइरहेको छ ।

प्रभावित विद्यार्थीलाई नजिकका सुरक्षित विद्यालयमा पढ्न पठाउन उनीहरूका अभिभावकलाई सुझाव दिइएको वडाध्यक्ष नेपालले बताए । विद्रु नगरपालिकाले बाढी विस्थापित प्रत्येक परिवारलाई तत्कालका लागि १० हजार रूपैयाँ उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको उनले उल्लेख गरे । विभिन्न संघसंस्था तथा अन्य निकायले पनि आर्थिक सहयोग गरिरहेको भन्दै उनले सबैप्रति आभार व्यक्त गरे ।

सरकारले बसोबासका लागि उचित व्यवस्था नगर्दासम्म सो वडाका विस्थापितलाई सुरक्षित स्थानमा बसोबास गर्न सुझाव दिँदै वडाध्यक्ष नेपालले त्यसका लागि आर्थिक अभाव हुन नदिने प्रतिवद्धता व्यक्त गरे । *रासस*

फिल्म हो 'माया बरफ कि के हो ! असोज २ गतेबाट प्रदर्शनामा आउने भएको छ । निर्माण युनितले फिल्मको ट्रेलर साप्ताङ्किक गर्दै प्रदर्शन मिति जानकारी दिएको हो । ट्रेलरमा अभिनेता सोनाल लामा र कम्पत्ता निरौला मुख्य भूमिकामा देखिएका छन् । ट्रेलरले अध्ययन तथा रोजगारीका लागि बिदेसिका युवा युवतीको प्रेम प्रसंग, सम्पूर्ण तथा मतभेदको कथा देखाउँछ । राजु अधिकारीको निर्देशन रहेका फिल्मको बेल्टियम, स्वीजरल्याण्ड, देवरथगढ र स्वदेशमा खिचिएको हो । शरद अधिकारी र बहादुर सिंह तामाङ निर्माता रहेको फिल्ममा, रामप्रसाद चौधरीले सम्पादन गरेका छन् ।

■ प्रभाव संवाददाता

FRAME IN MOTION PICTURES PRESENTS

अन्तिम दाउ

LAST BET

A FILM BY VIJU PARKI

2027

CO-PRODUCED BY SUBASH TAMANG, KARMA LAMA, PASANG NORBU SHERPA
 CAST: VIJAY LAMA, ARPAN THAPA, KARITA NEPALI, SASHANK MAHALLI, NICHOLAI PRADHAN, BIMAL PURI, PEMA DAWA LAMA
 EXECUTIVE PRODUCED BY RAMESH SHAHI THAKURI, SICHENI PARIKH, PRODUCED BY ADVISOR, G.A.JIT BISTA, PRODUCTION MANAGER: SARDAR SHRESTHA
 ASSIST. DIRECTOR: HARLOV DRANGJANA, ANITA SANYAL, BISUAL, BUNGA COLLECTIVE, KUNAL KUNWAR, ACTRESS: RAJSHI DOLAL BY: SAJAL LOCHAN
 MUSIC BY: AUSTIN ANDERSON, EDITOR: VYOMKANT PRODUCTION DESIGNER: ANIL THAPA, POSTAL COORDINATOR: SUBANSHA BHATTARAI
 EDITOR: RAM PRASAD CHAUDHARY AND: SANGAM RAI

ThinkWise

THINKWISE

समयमा आधारित रहेको वा प्रदर्शन मिति सम्बन्धित रहेको संकेत गर्छ ।

अस्ट्रेलियाबाट बाढीपीडितका लागि ३३ लाखभन्दा बढी राहत

■ प्रभाव संवाददाता

ठूलो जनधनको क्षति भएपछि नेपाली समुदायले प्रभावित परिवारको सहयोगका लागि अभियान सुरु गरेको फिल्म निर्देशक शोभित बस्नेतले जानकारी दिए । २५० भन्दा बढी नेपाली तथा स्थानीय अस्ट्रेलियालीहरूको सहभागिता रहेको उक्त कार्यक्रममा वाल्वा काउन्सिलका मेयर एरिक नोभार्कसले विपत्तिप्रति दुःख व्यक्त गर्दै स्थानीय बासिन्दालाई सहयोगका लागि आह्वान गरेका थिए ।

अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन निर्देशक बस्नेत र सिड्नी निवासी व्यवसायी सन्तोष तिवारीले विशेष समन्वय तथा सक्रिय भूमिका निर्वाह

गरेका छन् । कार्यक्रममा खुकुरी र थैलीजस्ता नेपाली मौलिक सांस्कृतिक सामग्री प्रदर्शन तथा विक्रीका साथै च्यापल र अक्सन सञ्चालन गरिएको थियो ।

अभियानमा वाल्वा कम्युनिटी, वाल्वा मेन्स सेड, अक्सली राइडर्स, रोटर क्लब, लायन्स क्लबका साथै टाममर्थ र आर्मिडेलका नेपाली समुदायले समेत ऐक्यबद्धता जनाएका थिए । आयोजक सेडाईले संकलित रकम रकम मात्र नभई दुई देशका समुदायबीचको मानवीय ऐक्यबद्धताको प्रतीक भएको बताउँदै सहयोग पुर्‍याउने सम्पूर्ण स्थानीय व्यवसायी, संस्था एवं सहभागीहरुप्रति आभार व्यक्त गरेका छन् ।

एसिसी प्रिमियर कप

■ प्रभाव संवाददाता

हडकडका लागि अैजज खानले चार
र कप्तान यासिम मुर्तजाले दुई विकेट

लिए । यस्तै, अतिक इक्बाल, नस्रुल्ल राना
र किञ्चित शाहको नाममा समान एक

काठमाडौं (प्रस)- डब्लुटि

मधेसको पहिलो जित,
खप्तडले फेरि हान्यो

काठमाडौं (प्रस)- मधेश वारियर्सले नेपाल भलिबल लिगमा पहिलो जित हात पारेको

त्यसोअध टस जितेर ब्याड्डमा
उज्रिएको हडकडले ५० ओभरको
सामपात्तमा लिए विकेट गुमाउँदै २६१
रनको योगफल खडा गरेको थियो ।
हडकडका लागि तेस्रो नम्बरका वावर
हायातले अर्बिजित ११७ रनको शतकीय
पारी खेले । त्यस्तै मध्यक्रमका शाहिद
वासिंदले ४५ तथा तल्लोक्रमका इसान
नानदे ३५ रनको योगदान गरे । यस्ता
ओपनरहरू जीसन अली र अशुमन रथ
क्रमशः १५ र १३ रन जोडे ।
नेपालका लागि कप्तान सन्दीप
लामिछानेले चार तथा शेर् मल्लले तीन
विकेट लिए ।
हारका बावजुद चार खेलमा ६ अंक
जोड्दै नेपाल समूह विजेताको हैसियतले
सेमिफाइनल पुगेको छ । सामान अंक
भएता पनि नेट रनरेटमा पछाडि
हडकड समूह उपविजेता बन्यो ।

प्रभु होलिडिङ्स एण्ड हाईड्रो डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
को
वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी सूचना

दोस्रो पटक प्रकाशित मिति भाद्र २४, २०८३, बुधवार ।

बैठकोको निर्णय अनुसार कम्पनीको वार्षिक साधारण सभा निम्न मिति, समय र स्थानमा देहायका विषयमा छलफल तथा निर्णय गर्न बस्ने भएकाले उक्त वार्षिक साधारण सभामा आफ्नो उपस्थित हुन वा आफ्ना प्रतिनिधि मनोनयन गरि पठाई भाग लिनु हुन सम्पूर्ण शेयरधन महानुभावज्यूहरूलाई अनुरोध गर्दछौ ।

वार्षिक साधारण सभा हुने मिति, समय र स्थान :
मिति : आश्विन ११, २०८३ ।
समय : दिनको १:३० बजे ।
स्थान : कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय, का.म.न.पा. ३२, काठमाडौं

(क) साधारण प्रस्तावहरू :

- सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूद्वारा प्रस्तुत वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
- आव. २०८२/८३ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
- आव.२०८३/८४ को लागि लेखापरीक्षाको नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा ।
- कम्पनीको सञ्चालक समितिबाट भए गरेका कार्यहरू अनुमोदन सम्बन्धमा ।

(ख) विविध प्रस्तावहरू :

- यस कम्पनीको प्रबन्धपत्रको दफा ४, १२ र नियमावलीको नियम १९, ३३ र ४ संशोधन गर्ने सम्बन्धमा ।
- कम्पनीको प्रबन्धन र नियमावलीमा हुने संशोधनमा नियमक निकायबाट हुने निर्देशन बमोजिम आवश्यक थपदत तथा परिमार्जन गर्न सञ्चालक समितिलाई अधिकार्यारी दिने सम्बन्धमा ।

(ग) विविध ।

१) विस्तृत जानकारीको लागि कार्यालय समय भित्र कम्पनीको कार्यालयमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ

कम्पनी सचिव
प्रभु होल्डिंग्स एण्ड हाईड्रो डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
का.जि.का.म.न.पा.वडा नं.-३२, काठमाडौं ।
फोन. ०५११२८७३, ०५११२८७४
www.holdingsprabhu.com

[illegible][illegible][illegible]

प्रभाव दैनिक

National Daily

अर्थ बजार

आजको मूल्य

छापावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी

प्रति तोला – ३०५४०० प्रति तोला – ० प्रति तोला – ४७९०

कोरला नाकाबाट भित्रिन थाले सामान

■ प्रभाव संवाददाता

मुस्ताङ- उत्तरी कोरला नाकाबाट फलफूल बोकेको १० कन्टेनर भन्सारमा चेक जाँच गरी क्रमशः नेपाल भित्रिन थालेका छन् ।

गत भदौ १० गते रसुवाको भोटेकोशीमा आएको विनासकारी बाढीपछि, रसुवा-केरुङ नाका बन्द भएपछि त्यहाँबाट पैठारी गरिने नेपाली कन्टेनरले त्यहाँ पुर्याइएका फलफूल कोरला नाकातर्फ फर्काउन थालिएको हो । केरुङ नाकाबाट फिर्ता आएका फलफूलका कन्टेनर कोरला नाकास्थित लिजीमा आइपुगेपछि, नेपाली कन्टेनरले त्यहाँ पुर्याइएका फलफूल पल्टी गरी नेपाल भित्र्याउन थालेका हुन् ।

मुस्ताङ भन्सार कार्यालयका प्रमुख विदुर चुडालका अनुसार कोरला नाकाबाट पहिलो पटक फलफूल नेपाल भित्रिन थालेको जानकारी दिए । आइतवार र

सोमबार गरी दुई दिनमा कोरला नाकाबाट नेपाल भित्रिएका १० कन्टेनरको पैठारी भन्सार जाँचपास भई नेपालतर्फ आइरहेका छन् ।

रसुवागढी-केरुङ नाका र तातोपानी नाका पूर्णरूपमा बन्द भएपछि, कोरला नाकाबाट कतिको सफ्यामा कन्टेनर फर्काइएको हो, एकीन भइसकेको छैन । कोरला नाकास्थित लोमान्थाङ-४ नेचुडमा रहेको प्लान क्वारेन्टाइन कार्यालयका प्रतिनिधि बन्दना घर्तीमगरका अनुसार चीनबाट कोरला नाका हुँदै दुई दिनमा झुगन फुङ नौ हजार ४५० केजी, आँप १५ हजार ४०० किलोग्राम, स्याउ सतासी हजार किलोग्राम, नासपाती २६ हजार १०० किलोग्राम र एभोकाडो (घीउ फल) आठ हजार किलोग्राम फलफूलको क्वारेन्टाइन कन्साइनमेन्ट चेकजाँच गरिएको बताए ।

केरुङबाट फर्काइएका

फलफूलमध्ये ठूलो परिमाणमा स्याउ नेपाल भित्रिएको हो । कार्यालयमा फलफूल जन्त्य पदार्थको वैकल्पिक पैठारी गर्ने सुविधा छ । फलफूल परीक्षण गर्ने उपकरणको व्यवस्था भने अबै हुन सकेको छैन । साठीको दशकमा स्थापना भएको नेपाल-चीन उत्तरी कोरलास्थित प्लान क्वारेन्टाइन पहिलो पटक सञ्चालनमा आएको हो ।

उत्तरतर्फको केरुङ नाका र तातोपानी नाका बन्द भएपछि, भन्सार विभाग र व्यवसायीको समन्वयमा त्यहाँ रोकिएका फलफूल कन्टेनर कोरलानाकातर्फ फर्काइएको हो । फिर्ता आएका फलफूल पैठारीका लागि भन्सार विभागको समन्वयमा प्लान क्वारेन्टाइन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रले दुई जना वरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृतलाई लोमान्थाङस्थित क्वारेन्टाइन कार्यालयमा खटाइसकेको छ ।

पोखरा-दुबई उडान दिगो बनाउने प्रतिबद्धता

■ प्रभाव संवाददाता

गण्डकी- पोखरेली पर्यटन व्यवसायीले आगामी असोज ७ (सेप्टेम्बर २३) देखि सुरु हुने पोखरा-दुबई सिधा हवाई उडानलाई दिगो रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि बजारीकरण तथा प्रवर्द्धनमा सहयोग र सहकार्यको प्रतिबद्धता जनाएका छन् ।

पोखरा-दुबई नियमित उडानबारे नेपाल एशोसिएसन अफ टुर एण्ड ट्राभल एजेन्ट्स (नाट्टा) गण्डकीद्वारा पोखरामा आयोजित अन्तरक्रियामा पर्यटकीय राजधानी पोखरालाई अन्तरराष्ट्रिय हवाई सञ्जालमा जोड्ने गरी हुन लागेको यस उडानलाई प्रभावकारी र दिगो बनाउनुपर्नेमा जोड दिइएको हो ।

पोखरा पर्यटन परिषद्का अध्यक्ष हरि भुजेलले फ्लाई दुबईको पोखरा उडानले यहाँको गण्डकी प्रदेश र मुलुककै आर्थिक गतिविधमा टेवा पुग्ने बताए । लामो प्रतिक्षापछि, पोखरा अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थलबाट नियमित अन्तरदेशीय उडान हुन लागेकाले यसको सफलतामा पोखरेलीको भविष्य जोडिएको उनको भनाइ छ ।

अध्यक्ष भुजेलले पोखरा-दुबई हवाई उडानलाई सफल र दिगो बनाउन पोखरेली

पर्यटन व्यवसायी एक्यबद्ध रूपमा लागिपर्ने बताए । नेपाल पर्यटन बोर्डका कार्यकारी सदस्य सन्तोष पोखरेलले पोखरा-दुबई उडानले सफल बनाउनु सम्बद्ध सबै पक्षको दायित्व भएको उल्लेख गरे । 'पोखरालाई विश्वास गरेर फ्लाई दुबई यहाँ आएको छ, हामी सबैले आ-आफ्नो ठाउँबाट साथ दिनुपर्छ', उनले भने ।

पहिलोपटक हुनलागेको यस उडानको दिगोपनाका लागि आउन सक्ने चुनौतीलाई सामाना गर्दै अवसरमा बदल्नुपर्ने उनले बताए । पर्यटकीय राजधानी पोखरालाई अन्तरराष्ट्रिय जगतमा पहिचान दिन फ्लाई दुबईको उडानले मद्दत पुग्ने उनको भनाइ छ । फ्लाई दुबईका नेपालस्थित महाप्रबन्धक नवराज शाहीले काठमाडौँभन्दा पोखराबाट हुने उडानमा टिकटको मूल्य पाँच हजारसम्म सस्तो रहेको बताए ।

उनले विश्वका १२० भन्दाबढी गन्तव्यमा फ्लाई दुबईले सिधा उडान गर्दै आएको जनाउँदै टिकट बुकिडमा सहयोग गर्न 'नाट्टा'सँग आवद्ध व्यवसायीलाई अप्रह्न गरे । महाप्रबन्धक शाहीले पोखरा-दुबई उडान प्रवर्द्धनका क्रममा यात्रु तथा साफेदार संस्थालाई छुटलगायतका सुविधा दिइने बताए । कार्यक्रममा फ्लाई दुबईका दक्षिण पूर्वीएसियाका क्षेत्रीय प्रबन्धक

विनोद अब्राहमले फ्लाई दुबईका सेवा र विशेषताबारे प्रस्तुतिकरण राखेका थिए । उनले पोखरा-दुबई उडान सफल भएमा अन्य अन्तरराष्ट्रिय एयरलाइन्स कम्पनी पनि पोखरामा आकर्षित हुने बताए । क्षेत्रीय प्रबन्धक अब्राहमले उडान सेवालाई दिगो र प्रभावकारी बनाउन सबै पक्षको साथ, सहयोग र एकबद्धता चाहिने उल्लेख गरे ।

'नाट्टा' गण्डकीका अध्यक्ष सङ्गीता पौडेलले पोखरा-दुबई उडान सफल हुँदा पर्यटन व्यवसायी मात्र नभई मुलुकको अन्य क्षेत्रले पनि प्रत्यक्ष लाभ लिने बताए । उनले पोखरेली पर्यटन व्यवसायी यस उडानको सफलता, निरन्तरताका लागि आवश्यक सहयोग र सहकार्य गर्न प्रतिबद्ध रहेको बताए ।

केही दिनअघि पोखरा महानगरपालिका र फ्लाई दुबईबीच पनि पर्यटन प्रवर्द्धन, गन्तव्यस्थलको बजारीकरण, अन्तरराष्ट्रिय हवाई सम्पर्क विस्तारलगायत पारस्परिक हितका क्षेत्रमा सहकार्यलाई निरन्तरता दिने विषयमा समझदारी भएको थियो ।

यस उडानले पोखराको अन्तरराष्ट्रिय हवाई सम्पर्क विस्तारसँगै पर्यटन, व्यापार तथा आर्थिक गतिविधमा थप योगदान पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । पोखरा-दुबई सिधा हवाई उडानलाई दिगो बनाउन पोखराका विभिन्न

संघसंस्थाले चासो र अग्रसरता देखाएका छन् । उडान सेवालाई स्थायित्व दिन स्थानीयवासी र सरोकार भएका सबै पक्षको सहयोग महत्वपूर्ण हुने देखिएको छ ।

यो उडानबाट गण्डकी प्रदेश र आसपासका नागरिकलाई सोभै लण्डन, न्युयोर्क, टोकियोजस्ता विश्वका २५० भन्दाबढी गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने जनाइएको छ । नेपाल नागरिक उ्थन प्राधिकरणले गत जेठमा फ्लाई दुबईलाई दुबई-पोखरा-दुबई दैनिक उडानका लागि अनुमति दिएको थियो ।

यसबीचमा फ्लाई दुबईले उडान तालिम सार्वजनिक गरिसकेको छ । सुरुमा एक महिनाका लागि मात्र दिनको एकपटक उडान गर्ने घोषणा गरेको फ्लाई दुबईले सन् २०२७ को मार्च २६ सम्मकै बुकिङ खुला गरिएको जनाएको छ ।

सरकारले चालु आवको नीति तथा कार्यक्रममा पोखरा अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थलमा अन्तरराष्ट्रिय वायुसेवा प्रदायकलाई आकर्षित गर्न कूटनीतिक पहल गर्ने जनाएको केही समयमै फ्लाई दुबईले उडान अनुमति पाएको थियो । विश्वव्यापी हवाई ट्रांजिट हब दुबईसम्मको सिधा उडानले पोखरालाई अन्तरराष्ट्रिय हवाई सञ्जालमा जोड्नेछ ।

कर्परेट

एनसेलले बाढीप्रभावित क्षेत्रमा स्याटलाइट प्रविधिमार्फत सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउँदै

काठमाडौं (प्रस)- एनसेलले भोटेकोशी नदीमा आएको बाढी प्रभावित क्षेत्रमा हाल भइरहेको खोज, उद्धार र राहत कार्यलाई सहज बनाउन तथा आपत्कालीन अवस्थामा समेत सञ्चार अवरुद्ध नहोस् भन्ने उद्देश्यले स्याटलाइट प्रविधिया आधारित इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउन थालेको छ । युटेलस्याटको लो अर्थ अर्बिट स्याटलाइटबाट सञ्चालित उपकरणहरू एनसेलले उद्धार, राहत र पुनर्स्थापना प्रयासमा संलग्न सम्बन्धित सरकारी निकायहरूसँग समन्वय गरी पहिचान गरिएका महत्त्वपूर्ण र आवश्यक स्थानहरूमा जडान गरिरहेको छ । यो प्रविधिले सञ्चार सञ्जाल अवरुद्ध भएको बेला समेत स्याटलाइट मार्फत इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्छ ।

बाढी प्रभावित समुदाय, होल्डिङ सेन्टर र राहत वितरण केन्द्र, अस्थायी शिविर, आपत्कालीन कार्य हुने स्थान लगायतका क्षेत्रमा यो प्रविधिले हालको अवस्थामा निःशुल्क इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्नेछ । हालसम्म यो प्रविधि मार्फत नुवाकोटका तीन महत्त्वपूर्ण स्थानमा सेवा उपलब्ध गराइएको छ भने बाढी प्रभावित अन्य स्थानमा जडान गर्ने कार्य जारी छ । यो प्रविधिया जमिनमा जडान गरिएको उपकरणले स्याटलाइटबाट इन्टरनेट सिग्नल प्राप्त गर्दछ । त्यसपछि, उक्त उपकरणले वरपरका क्षेत्रमा एक अर्को उपकरणमार्फत वाईफाई सेवा उपलब्ध गराउँछ । साधारण इन्टरनेट र मोबाइल सेवा उपलब्ध नभए पनि यो प्रविधिले इन्टरनेट सेवा दिन्छ ।

यो प्रविधिले उच्च-गति र लो लेटेन्सी कनेक्टिभिटी प्रदान गर्दछ, जसको अर्थ मानिसहरूले यसलाई सन्देश आदानप्रदान, इन्टरनेट-आधारित कल, महत्त्वपूर्ण जानकारी पहुँच, ब्राउजिङ र राहत प्रयासहरूको समन्वयका लागि प्रयोग गर्न सक्छन् ।

एनसेलले यो सेवाका लागि नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणलगायतका सरकारी निकायहरूबाट आवश्यक स्वीकृतिहरू प्राप्त गरिसकेको छ । 'हामीले सडक पूर्वाधार र सञ्चार सेवा गम्भीर रूपमा प्रभावित भएको नुवाकोटको तीन स्थानमा स्याटलाइट सञ्चार पहुँच स्थापना गरेका छौं । यसले उद्धार तथा राहत कार्यलाई सहज बनाउनुका साथै प्रभावित स्थानीय वासीलाई यो कठिन समयमा सम्पर्कमा रहन मद्दत गर्नेछ,' एनसेलका प्रमुख कर्पोरेट तथा नि्यामक अधिकृत डिल्लीराम श्रेष्ठले भने ।

बाढीपीडितका लागि सिटिजन लाइफका लिडर्सको राहत सहयोग

नुवाकोट (प्रस)- बाढीबाट प्रभावित नुवाकोटका नागरिकका लागि सिटिजन लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडका लिडर्सहरूले राहत सामग्री सहयोग गरेका छन् ।

कम्पनीका विभिन्न शाखामा आवद्ध लिडर्स तथा सहयोगीहरूबाट संकलित खाद्यान्न, लताकपडालगायत अत्यावश्यक सामग्री पहिलो चरणमा १३ भदौमा विदुर नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गरिएको थियो । त्यसपछि, भदौ १९ गते बाढीबाट प्रत्यक्ष प्रभावित वेत्रावती (स्वारा) क्षेत्रमा स्थापना गरिएको अस्थायी बस्तीमा समेत राहत

सामग्री पुर्‍याइएको हो । राहत अभियानको समग्र समन्वय बालाजु क्षेत्रका क्षेत्रीय प्रमुख विष्णुप्रसाद सापकोटाले गरेका थिए । अभियानमा विशेष योगदान पुर्‍याउने सरोज लो साथै, सिटिजन लाइफका स्टार एजेन्सी म्यानेजर गीता रायमाफी, सिनियर एजेन्सी म्यानेजर सुरेशबाबु जमरकट्टेल, सिनियर एजेन्सी म्यपानेजर निरु अधिकारी, एजेन्सी म्यानेजर शुसिल कुमार बस्नेत, दुर्गा ढकाल खड्का, जया श्रेष्ठ, उमा देउजा, उमा थापा तथा विभिन्न शाखाका ८० भन्दा धेरै लिडर्सहरूको सक्रिय सहभागिता रहेको थियो ।

काठमाडौंमा रात्रिकालीन अखण्ड नमोकार जप आयोजना हुँदै

काठमाडौं (प्रस)- सामूहिक जिनेन्द्र आराधना संस्थाको संयोजनमा यही विहीवारका दिन काठमाडौँस्थित जैन भवनमा 'रात्रिकालीन अखण्ड नमोकार जाप' आयोजना हुने भएको छ । संस्थाका नेपाल शाखा अध्यक्ष सुभाष जैन सेठीका अनुसार काठमाडौँ उपत्यकामा रहेका सम्पूर्ण जैन साधर्मी परिवारहरूलाई उक्त जपमा बढीभन्दा बढी संख्यामा सहभागी भई आध्यात्मिक ऊर्जा एवं धर्मलाम लिन आह्वान गरिएको छ ।

कार्यक्रमलाई भव्य र सुव्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गर्न विभिन्न संयोजक तथा समन्वयकर्ताहरूको टोली गठन गरिएको छ । रातभर सञ्चालन हुने यस अखण्ड जपमा हरेक समय भक्तजनहरूको निरन्तर उपस्थिति रहोस् भन्ने हेतुले सहभागीहरूलाई आफ्नो अनुकूल समयको 'स्लट' आयोजकसमक्ष अग्रिम दर्ता गराउन अनुरोध समेत गरिएको छ ।

विश्व शान्तिको कामनाका साथै हाम्लै भोटेकोशीमा आएको बाढी-पहिरोको प्रकोपबाट सम्पूर्ण नागरिकले शौघ राहत पाऊन् भन्ने मंगल भावना व्यक्त गर्दै यो अखण्ड जप सञ्चालन गर्न लागिएको आयोजकले जनाएको छ ।

नेपाल पूर्वसशस्त्र प्रहरी संघको समन्वयमा बाढीपीडित परिवारलाई राहत हस्तान्तरण

काठमाडौं (प्रस)- रसुवाको गोसाईकुण्ड गाउँपालिका-२, टिमुरेमा आएको विनाशकारी बाढीका कारण घरपरिवार गुमाएर विस्थापित भई काठमाडौँको स्वयम्भूस्थित मुस्ताङ गुम्बामा आश्रय लिइरहेका बाढीपीडित परिवारलाई राहत सामग्री हस्तान्तरण गरिएको छ । नेपाल पूर्व सशस्त्र प्रहरी संघका अध्यक्ष पूर्व सशस्त्र प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक नारायण बाबु थापाको समन्वयमा संकलन गरिएको खाद्यान्न, दैनिक उपभोग्य सामग्री तथा नगद सहयोग मंगलवार पीडित परिवारलाई हस्तान्तरण गरिएको हो ।

संघका अनुसार इन्जेक्सन नेपाल प्राइभेट लिमिटेडका मेनेजिङ डाइरेक्टर तथा संघका आजीवन सदस्य पूर्व सशस्त्र प्रहरी निरीक्षक (सप्रनि) देव सिंह भाटको विशेष समन्वयमा खाद्यान्न तथा दैनिक उपभोग्य सामग्रीसँगै पीडित पूर्व सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीका लागि रु. १ लाख ५५ हजार ५ सय ५४ नगद सहयोग प्राप्त भएको थियो । त्यस्तै, संघका आजीवन सदस्य पूर्व डिएसपी भीमबहादुर भुजेलको तर्फबाट सेनेटरी प्याड तथा संघका महासचिव पूर्व सशस्त्र प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक (सप्रबउ) प्रेमराज पोखेलको समन्वयमा फाँपा दमक निवासी मदनकुमार अधिकारीबाट खाद्यान्नलगायतका उपभोग्य सामग्री सहयोग प्राप्त भएको संघले जनाएको छ ।

राहत सामग्री टिमुरे निवासी टोली सह-संयोजक नामेल घलेमार्फत पीडित परिवारलाई हस्तान्तरण गरिएको संघले जनाएको छ । इन्जेक्सन नेपाल प्राइभेट लिमिटेडबाट विभिन्न खाद्यान्न प्राप्त भएको थियो भने पूर्व सप्रनाउ भीमबहादुर भुजेलबाट २३ हजार रूपैयाँ बराबरको सेनेटरी प्याड प्राप्त भएको छ । मदनकुमार अधिकारीले पनि विभिन्न खाद्य सामग्री सहयोग गरेका थिए ।

■ दामोदर सनाल

सन्धिखर्क- अर्घाखाँचीको धार्मिक एव पर्यटकिय क्षेत्र नरपानीमा लुम्बिनी प्रदेश सरकार र सन्धिखर्क नगरपालिकाको लगानीमा दुई करोड बढि रूपैयाँ खर्च गरेर बनाईएको पार्क संरक्षण नपाएर अलपत्र परेको छ । प्रदेश सरकार, नगरपालिका र स्थानीयवासीबीच तालमेल मिल्न नसक्दा यहाँ रहेको महत्त्वपूर्ण पार्क अलपत्र परेको हो ।

सन्धिखर्क नगरपालिकाको करिव १ करोड र लुम्बिनी प्रदेश सरकारको समपुरक बजेटअन्तर्गत १ करोड १८ लाख ६६ हजार बजेटमा निर्माण सम्पन्न भएको अर्घाखाँचीको सन्धिखर्क नगरपालिका- ६ को नरपानीमा रहेको 'गंगा सरोवर पार्क' र 'शाहीदमनोज भूपेन्द्र स्मृति पार्क' स्याहार सुसार नपाएर बेवारिसे जस्तै बनेको छ । यो 'गंगा सरोवर पार्क'का लागि प्राकृति श्रोत संरक्षण योजनाअन्तर्गत प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान अन्तर्गत १ करोड १८ लाख ६६ हजार रूपैयाँ खर्च भएको छ ।

यो पार्कका लागि सन्धिखर्क नगरपालिकाको पनि करिव १ करोड रूपैयाँ खर्च भईसके पनि केही स्थानियवासीका कारण पार्क व्यवस्थापन गर्न नसकिएको नगर प्रमुख कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठले जानकारी दिए । यत्रो रकम खर्चिएर बनाईएको पार्क किन संचालनमा आउन नसकेर अलपत्र पऱ्यो त भन्ने जिज्ञासामा सन्धिखर्क नगरपालिकाका नगर प्रमुख कृष्णप्रसाद श्रेष्ठले भने, 'स्थानियले ठेक्का लगाएर संचालन गर्न अवरोध गरेकाले अब कार्यविधि बनाएर संचालन गर्ने योजनामा छौं ।'

'हामीले पार्क संचालनका लागि पटक-पटक प्रयास गर्छौं तर स्थानियबाट अवरोध भईरहेका कारण पार्कको भाडि समेत सफा गर्न सकिएको छैन । यो वर्ष हामीले संचालनमा ल्याएर छाड्छौं,' मेयर श्रेष्ठले प्रतिबद्धता जनाए । सन्धिखर्क नगरपालिकाको नरपानीमा रहेको यो गंगा सरोवर पार्क स्याहार सुसार नपाउदा भाडिमय भएको छ । यो पार्कको गेट बन्द छ, वरिपरि भार र भाडीले भरिएको छ । पार्क हेर्न पुगेका स्थानिय र वाह्य पर्यटकहरू गेट वाहिदैवाट फर्किन्छन् । प्रयोगमा नल्याई यसरी बेवारिसे बनाउने भए यत्रो रकम किन खर्च गरेको स्थानियवासीले प्रश्न गर्न थालेका छन् ।

अर्घाखाँचीको पवित्र सुपादेउराली मन्दिर नजिक पर्ने

नरपानी पिकनिकस्थलको उत्तरतिर रहेको यो पार्कले संरक्षण पाउने हो भनि यहाँ आन्तरिक र वाह्य पर्यटक आकर्षित गर्न सकिन्छ । यो पार्कमा रहेको पोखरीमा डुंगा चलाएर पनि आम्दान् गर्न सकिने सम्भावना रहेको रूपन्देहीबाट सुपादेउराली मन्दिर दर्शन गर्ने क्रममा नरपानी पुगेका नारायण ढकालले बताए ।

यति महत्त्वपूर्ण पार्क अस्तव्यस्त अलपत्र हुँदा पनि सम्बद्ध निकाय लुम्बिनी प्रदेश सरकार र सन्धिखर्क नगरपालिकाको खासै ध्यानजान नसक्नुले बजेटको दुरुपयोग भएकोमा स्थानियवासी चिन्ता व्यक्त गर्दछन् ।

यहाँ रहेको ऐतिहासिक सुपा देउराली मन्दिर, रमणीय वातावरण र राम्रो हावापानीका कारण यो क्षेत्र भारतीय पर्यटकको रोभाईमा समेत परेको पाईन्छ । सुपा देउराली मन्दिर पर्यटकीय तथा धार्मिक तीर्थस्थल भएकाले पनि नेपालका विभिन्न जिल्लाबाट ठुलो संख्यामा मानिसहरू मन्दिर दर्शन गर्न आउने गर्दछन् । चिसो हावापानी रमणीय वातावरण भएकोले तराईबाट गर्मी छल्न पनि आन्तरिक र वाह्य पर्यटक यो क्षेत्रमा आउने गर्दछन । यहाँबाट हिमदृश्य समेत हेर्न सकिन्छ, भनी यहाँबाट आघाघण्टाको दूरीमा पश्चिम तिर ऐतिहासिक खाचीकोट दरबारसमेत रहेको छ ।

सुपा देउराली मन्दिर दर्शन गर्न आउनेहरू बलि चढाएर नरपानीमा रहेको वनभोजस्थलमा आएर बनाएर खाने गर्दछन् । यहाँ आउनेहरूका लागि यो गंगा सरोवर पार्क व्यवस्थापन गरेर सञ्चालनमा ल्याउन सके पर्यटकको बसाई लम्ब्याउन सकिने नरपानी पुग्नेहरू बताउँछन् । यो क्षेत्रमा चहलपहल बढाउन सके स्थानिय अर्गानिक कृषि उत्पादन, तरकारी फलफुलले पनि राम्रो बजार पाउनेमा स्थानीयहरू आशावादी देखिन्छन् ।

उता नरपानीमै २०७७/०८८ सालमा ११ लाख ८६ हजार ९०० रूपैया खर्च गरेर उद्योग पटन बन तथा वातावरण मन्त्रालय अल्लर्गत पर्यटन डिभिजन कार्यालयले बनाएको 'सहिद मनोज भूपेन्द्र स्मृति पार्क' पनि संरक्षण नपाएर अलपत्र अवस्थामा रहेको छ ।

यसरी पार्कको नाममा करोडौ रकम खर्च भएपनि पार्कहरूले संरक्षण नपाउनु र सञ्चालनमा नआउनुले सरकारका काम प्रतिने आसंका उज्विन थालेको स्थानीयको गुनासो छ ।